

מזרח חדש (אוי קלט)
ערוך יומי בלתי מסלגתי בשפה התנועית.
העורך: ד"ר א. מרשון האחראי: דוד שן
המו"ל: מורה חדש בע"מ. ת"א. רח הנגב 11.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

A NAGYHATALMAK KÖZÖS DEMARSTOT INTÉZTEK EGYIPTOMHOZ A BÉKE ÉRDEKÉBEN

A kairói szovjetnagykövet kétszer is tárgyalta Szalah Szalem őrnaggyal

Kairó, (UP). Az Egyiptom és Izrael közötti feszültség enyhítésére megindult nagy hatalmi akció tegnap szenzációs fejleményekhez vezetett. Dr. Mahmud Fauzi egyiptomi külügyminiszter soronkívüli sajtókonferenciát hívott össze Kairóban és ebből az alkalomból bejelentette, hogy

a nagy hatalmak, a Szovjetunióval egyetemben jegyzéket intéztek Egyiptomhoz a közelkeleti béke megőrzése érdekében. A külügyminiszter elismerte, hogy Izrael és Egyiptom viszonyában „igen súlyos helyzet” keletkezett a gázai sáv mentén. A nagy hatalmi közbelépésre dr. Fauzi

csak annyit mondott, hogy Egyiptom megmagyarázta erre vonatkozó álláspontját. Henry Byroade amerikai nagykövet egyébként tegnap kétórás megbeszélést folytatott Dzsamal Abdel Nasser miniszterelnökkel. A megbeszélés az amerikai nagykövet kérésére jött létre és a megbeszélés legfőbb tárgya a gázai sáv határában uralkodó feszült helyzet volt. Az audien-

cia után Byroade azt mondta az újságíróknak, hogy a megbeszélés általános jellegű volt, amely a fegyverszüneti határvonalon uralkodó helyzetre is kiterjedt. Daniel Szolod szovjetnagykövet tegnap az utóbbi 48 óra alatt már másodszor kereste fel Szalah Szalem egyiptomi propagandaminisztert. Az újságíróknak tett kijelentése szerint Szolod a Közelkelet ügyeiről és az arab államok problémáiról tárgyalt. Az egyiptomi kormány szovjétnagykövete szerint Nasser ezredes tegnap különböző arab államokból leveleket kapott a politikai pártoktól, amelyek azonosították magukat Egyiptom álláspontjával a gázai kérdésben.

Washington (STA). — Aba Even és George Allen szerkesztőjével kapcsolatban, izraeli körökben az a vélemény alakult ki, hogy az utóbbi időben az amerikai kormány több megértést tanúsít Izrael problémáival szemben. Tekintettel arra, hogy az arabok Izrael elleni gyűlölete nem csökken, valószínű, hogy csak Amerikától lehet majd elvárni

a közelkeleti helyzet stabilizálását és ezért izraeli körökben rendkívüli fontosságot tulajdonítanak az amerikai-izraeli biztonsági szerződés esetleges megkötésének. Valószínű, hogy a biztonsági szerződés is szerepelt az Even-Allen találkozó napirendjén, de nincs remény arra, hogy a közel napokban megállapodás jöhet létre. A biztonsági szerződés megkötése hozzájárulna a feszültség enyhítéséhez és ezért izraeli körökben nem látnak logikát abban a feltevésben, hogy éppen a jelenlegi feszült helyzet miatt nem kerülhet sor az egyezményre.

Magyarország helyreállítja a jóviszonyt Jugoszláviával

Bécs, (UP). A Magyar Népköztársaság lépéseket fog tenni, hogy minél előbb helyreálljon a jóviszony Magyarország és Jugoszlávia között — jelentette tegnap a budapesti rádió. Az adás teljes egészében közli a magyar kommunista párt központi bizottságának határozatát, amely igéri, hogy „megtesz mindent, ami módjában áll” a magyar-jugoszláv barátság érdekében. A határozathozatal előtt a központi bizottság meghallgatta Rákosi Mátyás pártfőtitkár jelentését, aki a Szovjetunió és a népi demokráciák vezetőivel Bukarestben folytatott megbeszélésről tért vissza Buda-

pestre. Ugyanabban az adásban a pesti rádió bejelenti, hogy a kommunista párt központi bizottsága megfelelő lépéseket fog tenni a mezőgazdasági termelés fokozására. A rádió megállapítja, hogy a múltban elkövetett hibák következtében a termelés nem kielégítő és a központi bizottság a földművelésügyi és a gazdasági minisztériumra hárította a szemesgabona-termelés fokozásának feladatát. A kommunista párt határozata kihangsúlyozza, hogy harcolni kell az állami gazdaságokban mutatókozó fejelemzetlenség ellen.

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). A külügyi-

Adenauer hétfőn utazik Washingtonba

Bonn (UP). Nyugat-Németország párisi nagykövete, Wohlrath von Meltzen báró utasítást kapott, hogy lépjen érintkezésbe a francia fővárosban működő szovjetdiplomáttal s igyekezze közelebbi részleteket megtudni tőlük a Nyugat-Németország elismerésére vonatkozó orosz javaslatról. Valószínűnek tartják, hogy a nyugatnémet nagykövet a jövő héten fog találkozni az orosz politikusokkal, akiket főként azokat a részleteket fogja megtárgyalni, amelyeket a bonni kormány nem lát elég tisztán. Heinrich von Brentano német külügyminiszter tegnap rádióbeszédében arról biztosította a német nemzetet, hogy a szovjetjegyzéket kizárólag a párisi egyezményekkel összefüggő politikának megfelelően fogják figyelembe venni. Kihangsúlyozta, hogy a Szovjetunióval való diplomáciai kapcsolatok felvétele nem történhet a keletnémetországi népköztársaság de facto elismerésével.

Adenauer hangsúlyozottan kiemelte, hogy a Szovjetunióval való tárgyalások során Németország kizárólag a Nyugattal fenálló szövetségének alapjára fog helyezkedni. A német álláspontról a legteljesebb részletességgel tájékoztatni fogja Eisenhower

einökött és Eden angol miniszterelnököt, akikkel a jövő héten fog találkozni az Egyesült Államokban. Adenauer június 14-én, kedden a Fehér Házban együtt fog ebédelni Eisenhower elnökkel. Ezt megelőzően — közölték tegnap hivatalosan az amerikai külügyminisztérium részéről — a német kancellár másfél órás megbeszélést fog folytatni Eisenhowerrel (Folytatás a 12-ik oldalon.)

Ma délig nyujtják be a Kneszet-képviselőjelöltek listáit

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). — A vallásos front létrehozása szakadás-hoz vezetett a Poél Hámizráchi pártban, amelynek közel egyharmada a vallásos front ellen foglalt állást. A csütörtök hajnalban megtartott drámai szavazás után dr. Jozsef Burg postaügyi miniszter és Unna képviselő bejelentette a Lámfíne-csoport nevében, hogy nem lépnek be a közös választási blokkba. Közölték, hogy amennyiben az egységes vallásos blokk egységes listával jelenik meg a választásokon, a Lámfíne-csoport külön listával indul úgy a községit, mint a Kneszet-választásokon.

val kapcsolatban rendkívül érdekes hírt hoz Gerson Schocken, a Haarec tulajdonosa és főszerkesztője a progresszívok listáján jelölteti magát a harmadik Kneszet-választásokra. A párt első tiz jelöltjének névsora a következő: Pinchász Rosen igazságügyi miniszter, Mose Kol, az Alijját Noár vezetője, Jizhar Hárari képviselő, Jesajahu Foerder képviselő. Gerson Schocken a Haarec főszerkesztője, Idov Cohen képviselő, Jochanan Cohen a párt kibuc mozgalmanak tagja, Gideon Hausner jeruzsálemi ügyvéd, dr. S. Kanovitz a párt németajkú tagozatának egyik vezetője és Baruch Uziel a progresszívpartti szefárdok jelöltje.

szet-képviselő, akik valamennyien a Mápájjal haladnak együtt. A negyedik lista élén Hasszan Manszur, tirai muzulmán jelölt áll, aki a klácionisták táborához tartozik. A katolikus arabok táborában kitört viszály miatt a galli Rámá községből való Elíasz Náchilis a Manszur-féle listához csatlakozott. A katolikus arabok másik vezetője, Maszad Kaszim Kneszet-képviselő a muzulmán Zuavilistán lép fel.

Mint ismeretes, a jelölolistákat ma déli 12 óráig kell benyújtani. Tegnap éjszaka még a legtöbb pártnál nem fejezték be a listák összeállítását. A jelek szerint egyes pártoknál még az utolsó pillanatban is várhatók személyi változások a listák összetételében.

Názáreti forrásból az ITIM hírügynökség azt jelenti, hogy a Kneszet-választásokra négy arab lista benyújtására számítanak. Az első lista élén Szalif el-Din Zuavi muzulmán Kneszet-képviselő, a másik lista élén Szalah Hanims druz Kneszet-képviselő áll, míg a harmadik lista vezetője Farez Hamdan muzulmán Kne-

IGYÉK SHAVIT KAVÉT
Jégbehűtve

Tuschák Katalin és Cserei András (MIRJAM) KIRJAT-MOTKZIN (Bpest) KIRJAT CHAIM HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK. Kirját-Motzklin, 1955. június hó.

Komárom ÉS VIDÉKIEK! Drága mártírjaink emlékére az ázkárát június 14-én (ד'ט"ד) kedden d. u. 4 órákor tartjuk Natanján, a Bét Remez nagytermében.

ÉRSEKUVJÁR GALANTA, SZENC és vidéke mártírjainak ázkáróját június hó 13-án (ד'ט"ג) délután 6 órákor tartják meg Tel-Avivban, az Allenby uti nagytemplom Szináj-termében.

MISKOLC és kerülete, Borsod-Gömör-Abauj-Zemplén részvidéke mártírjainak hagyományos Sziván hó 20-iki emlékeztérére ezidén június 12-én, vasárnap délután 5.30 órákor — előző hirdeteményünkől eltérően — nem Halfán, hanem Tel-Avivban, a Bét Cháluot nagytermében (King George 37. sz.) tartjuk az egységes gyászünnepélyt amelyre minden hozzátartozó megjelenését elvárjuk, Az intézőbizottság nevében: Grosszmann Jenő.

NYIREGYHÁZA ÉS VIDEKE Felejthetetlen emlékü mártírjaink ÁZKARÁJÁT június hó 12-én, vasárnap délután 4.30 órákor tartjuk Rámát-Gánban, a Bét Hászráchban (a Tácháná Merkáztól induló 55-ös autóbusz végállomásánál). Mindannyian ott legyünk!

Nagysurány (Szlovákia) és vidéke MÁRTÍRJAINAK ázkáróját júni 16-án (ד'ט"ז) csütörtök d. u. 6-ór tartjuk a tel-avivi Hammermann vendéglőben, Sheinkin-u 12.

Salgótarján ÉS VIDEKE mártírjainak ázkáróját június 14-én (ד'ט"ד) kedden d. u. 6.15-ór tartják meg Tel-Avivban (Achad Haam 108. sz.), a Poél Hámizráchi térben. MICHAEL BAUMANN ז"ל SIRKÖVET ugyanaznap délután 1/25-ór avatják a zichron-méiri temetőben.

VÁGSELLYE ÉS VIDEKE mártírjainak ázkáróját június 15-én, szerdán d. u. 6 órákor (a Jahrzeit előestéjén) lesz NATANJAN, a Bét Cháluotban. (McDonald-utca).

Dunaszerdahely SOMORJA NAGYMAGYAR és környékiek mártírjainak Jahrzeitjét június 16-án (sziván 28.), csütörtök délután 1/26 órákor fogjuk megrendezni Tel-Avivban. A helyiség nevét és pontos címét az Új Kelet keddi (június 14.) számában fogjuk közölni. Az intézőbizottság nevében: Dr. Herschkovits József.

חבורת תלמידים של אדמו"ר הה"צ מוה"ר יהושע בוקסביץ זצוק"ל מומינה את כל תלמידי רבנו זצוק"ל למטה השנתית ביומנו דלילה של רבנו זצוק"ל שחלקים אימה ביום ה' ס' קרן כמו לחדש סיון בשעה 6 אחיצ בואום, ס' י' ת' ה' ר' ד' י' ל' י' 19 עמי שכנת זכרון משה מעתיק ירושלים וחב"ט (הנטיעה באוטרובס ק' מס' 15)

HALMI ÉS KÖRNYÉKE MÁRTÍRJAINAK június 14-ére hirdetté mgdál-áskálont ÁZKARAJA ELMARAD.

izraeli sajtó tükre

A DAVAR vezércikkében, melyet Danzig Hillél írt, Izrael álláspontját exponálja Egyiptommal szemben Sárét miniszterelnök és Burns tábornok keddi megbeszélése tükrében. „Egy dolog világos kell, hogy legyen Egyiptom és az érdekelt nemzetközi tényezők számára: nem folytatható tovább az állapot, amely az utóbbi időben teremtődött a gázai határvédelemmel — írja Danzig Hillél. Ez a helyzet veszedelmes Izraelre — és veszedelmes Egyiptomra nézve is. Súlyos ellentmondás van az egyiptomiak által Izrael felé halatott bombasztikus fenyegetések és a nemzetközi tényezők fülébe hallatott „békés” nyilatkozatok között, melyek az UNO-val való együttműködés készségét és a feszültség enyhítésére való egyiptomi hajlandóságot mutogatják. Mi sem jellemzőbb az egyiptomi politikájára, mint az Izrael felé irányuló nyílt agresszió és az UNO iránti állítólagos együttműködési készség hamis keveréke.

Minden egyiptomi javaslat nemzetközi oltalmat keres az agresszió folytatására. A tendencia nem a feszültség csökkentése és a biztonság fokozása a határvédelemben, hanem olyan feltételek kieszközölése, melyek megkönnyítik az egyiptomiak számára az u. n. „kisháború” folytatását Izrael ellen és megnehezítik Izrael számára a védekezés lehetőségeit. Ez volt a magva annak az egyiptomi javaslatnak, mely felajánlotta az UNO-megfigyelőknek, hogy álljanak be az egyiptomi hadállásokba a határ mentén és hasonló tendenciát rejt magában a legutóbbi javaslat is, mely Izraeli határterület demilitarizálására, illetve senkiföldjévé változtatására irányul.

Bizonyos körök az UNO-ban és a nyugati fővárosokban azt hiszik, hogy az UNO-megfigyelőkkel való együttműködés igaz vagy hamis készsége a mérték valamely fél jóakarátának, illetve békehajlandóságának leleméréséhez. Ez a beállítottság módfelett felelőtlen és irreális. Csak a felek közvetlen együttműködése járulhat hozzá komolyan és tartós formában a helyzet jobbátételéhez. Ezért ragaszkodik Izrael kormánya ahhoz a javaslatához, hogy Izrael és Egyiptom felelős rangú képviselői üljenek össze és tárgyalják meg azokat az intézkedéseket, melyek mindkét fél részéről szükségesek a feszültség enyhítéséhez. Az egyiptomiak vonatkozásában a javaslat elfogadásától azt bizonyítja, hogy menyire ellenznek minden olyan együttműködést, mely hathatósan mozdíthatná elő a biztonság megerősítését a határvédelemben és hogy lényegében a biztonság-hiány további fenntartását akarják.

Ez az egyiptomi álláspont azonban nemcsak Izrael határbiztonságát veszélyezteti, hanem Egyiptom pozícióját is a gázai övezetben. Ennek a pozíciónak ugyanis egyedül joga alapja a fegyverszüneti egyezmény — és elválaszthatatlan ez a pozíció Egyiptom ama kötelezettségétől, hogy tiszteletben tartsa a fegyverszünetet. Izrael nem kétértelmű és kétesértékű javaslatokat vár Egyiptomtól, hanem tetteket, amelyek bizonyítékul szolgálnak arra, hogy respektálni akarja a fegyverszünetet és nem veszélyeztetni a puszta létet. Ilyen cselekedet volna az egyiptomi hatóságok részéről világos és kötelező parancsok kiadása fegyveres erőknek, hogy szüntessék be az izraeli őrzővonalakra való lövéseket és az aknázásokat államunk területén. Hasonló bizonyíték volna Egyiptom hozzájárulása ahhoz is, hogy felelős képviselői találkozzanak Izrael

hasonlóan magasrangú képviselőivel a helyzet megjavításához szükséges eszközök alapos tisztázására.

A nyugati hatalmak és különösen az Egyesült Államok nem vonhatják kétségbe Izrael ama jogát, hogy ilyen természetű gyakorlati bizonyítékokat kérjen Egyiptomtól, mielőtt tárgyalásokat folytatna Egyiptom, vagy harmadik fél javaslatáról. Hiszen a nyugati, illetve amerikai politika sarkalatos tétele volt mindig az ilyen bizonyítékok követelése attól a féltől, amelynek politikájában agressziót, illetve veszélyt láttak saját biztonságukra nézve. Ne ismételjük meg a nyugati demokráciák azt a fatális „gyengeség”-et az egyiptomi diktatura erőszakosságával szemben, amit a náci-erőszakkal szemben mutattak 1938-ban! Elérkezett az idő annak a politikának gyökeres megváltoztatására, amely nem tud egyebet, mint meghátrálni az egyiptomi diktatura agresszív politikája előtt és egyoldalú nyomást gyakorolni a békét kereső és a legtisztább demokrácia alapjain álló Izraelre. Vizsgálják felül ebben a kritikus órában a nyugati hatalmak és az Egyesült Nemzetek felelős szervei eddigi politikájukat Izraellel és Egyiptommal szemben és tegyék meg kötelességüket, amíg nem késő a körzet békéjének és biztonságának valószínű megszilárdítása érdekében.

CÁPÁKAT LÁTTAK A TELAVIVI KIKÖTŐBEN

A rendőrség szökvívője közölte, hogy az elmúlt két hétben cápákat láttak a telavivi kikötőben horgonyzó hajók körül és ezért figyelmeztetik a fürdőzőket, hogy ne ússzanak ki mélyen a tengerbe.

A rendőrség szerint többször előfordult, hogy rendőrségi motorosokba kellett bemenni a túl messzire kiúszó fiatalokat, nehogy cápák támadják meg őket. Így például az elmúlt héten egy fiatal lány a kikötőben horgonyzó görög hajó közelébe akart úszni, amikor hirtelen két cápát vett észre nem messze magától. A lány hisztérikus rohamot kapott és kiabálni kezdett. Szerencsére két görög matróz meghallotta kiáltásait és idejében felhúzza a hajóra.

Megtalálták a Dávár eltűnt munkatársának holtestét

Tivon mellett egy vádiban bukkantak rá a halott dr. Pilzere

A csütörtökre virradó éjjel Tivon és Alonim kibuc között egy vádiban megtalálták dr. Mose Pilzer, a Dávár munkatársának holtestét. Dr. Pilzer május 17-én utazott el Tel-Avivból és azóta nem jelentkezett. A rendőrség országos nyomozást indított előkerítésére, a Dávár pedig felkérte az összes lapokat, hogy közöljék le fényképét és hívják fel olvasóikat, hogy értesítsék a rendőrséget, ha látják az 53 éves újságíró. Szerdán értesítés jött a rendőrségre, hogy a Tivon melletti vádiban halott embert találtak és a rendőrség megállapította, hogy az dr. Pilzerrel azonos. A holtest mellett családjának és a Dávár szerkesztőségének irt leveleket, valamint egy táskát találtak, amely az

általa rendszeresen használt orvosságokat tartalmazta. Dr. Mose (Max) Pilzer Csehszlovákiában született és 1926-ban nyerte el a bécsi egyetemen az államtudományi doktorátust. Résztvett az osztrák szociáldemokrata párt és a bécsi szocialisták munkájában. Az Anschluss idején, 1938-ban alijázott és csatlakozott a Dávár szerkesztőségéhez. A temetési menet ma délelőtt 10 órakor indul el a Dávár telavivi szerkesztőségétől a kirját-sauli temetőbe.

Megjött Koussevitzky kántor

Mose Koussevitzky, a híres kántor tegnap egyhavi tartózkodásra az országba érkezett. Koussevitzky tiz koncertet ad majd a telavivi Ohel Sém-teremben és első fellépését június 13-ára tűzték ki.

Haifai utmutató

1-2-3 SZOBASBER-ÉS ÖRÖKLAKÁSOK
Hádaron, Kármelen, Növé Sábanban a legolcsóbb árakon, legelőnyösebb feltételek mellett eladóak és átadóak.
„SIGNON”, Szamosi L., Haifa, Herzl-u. 61. Tel. 4739.

A volt „Gisele” női fodrász-szalón és kozmetika
HAIFA, HERZL-U. 61., UJ VEZTÉS ALATT.
«LOTTI és WILLY»
meghívjuk az i. t. közönséget, hogy a legújabb igényeknek megfelelően átalakított új szalonjukat látogassák meg, ahol a legjobban kiszolgálásban fognak részesülni. • Ondoklás, dauer-nyilon meleg és hideg - modern frizurák, hajfestés, manikűr és a legjobban felszerelt kozmetikai osztály áll rendelkezésükre.

Magas kölcsönt folyósít minden értéktárgyra
LOUVRE ZALOGHAZ
HAIFA, HERZL-U. 38. az udvarban

Agilis fiatalember 8-10,000 fonttal és közreműködéssel
BETARSULNA
ételképes, biztosított tőkét, információképes vállalatba „8/20” jeligen, UJ KELET, HAIFA, SCHAPIRA U. 13.

NE MULASSZA EL MEGNEZNI AZ **ELDORADO** E HETI szenzációját
FENTEKEN A KOZKEDVELT ES NEPSZERU **KRASNOV és DULICKAJA** ÉNEK-ÉS ZENE-DUO
SZOMBAT ESTE **ARGENTINO és MANENA**
A HÍRES SPANYOL TANCOSPAR. castagnete-virtuóz

Haifai mozi-műsor:
ORION: BLOWING WILD. Gary Cooper, B. Stanwick
ARMON (tel. 4848): KOPOGJUK LE (2-ik hét). Danny Kaye
AMFITEATRUM (tel. 4017): A GLADIATOROK (színes)
ORAH (tel. 4018): ASSZONYOK ÉS TITKAIK
GAL-OR: Nappal: péntek, vasárnap, hétfő: NO MAN OF HER OWN. Kedd, szerda, csütörtök: HADIÖSVÉNY. Este: HUNTED.
PEER (tel. 2232): ALI BABA ÉS A NEGYVEN RABLÓ Fernandel.
MAY: VER ÉS FÉNY (színes. Gábor Zsazsa, D. Gelin)
EN-DOR (tel. 3421): Szombat, vasárnap, hétfő: ABBOTT ÉS COSTELLO TALALKOZASA KID KAPITÁNNYAL. Kedd, szerda, csütörtök: THE BED AND THE BEAUTIFULL.
HADAR (tel. 2509): Szombat, vasárnap, hétfő: A MAGANOS LOVAS (színes). Kedd, szerda, csütörtök: BAJOS LENYEK
MAXIM, Tel-Amal-Chalissa: Szombat, vasárnap és hétfő: SZERELMI REGÉNY. Danielle Darrieux Kedd, szerda, csütörtök: DERYNE. Zenés magyar film.

ZION HOTEL
HAIFA

Tetőkertünk VALÓDI üdülés
a Hadar központjában

* ESTENKÉNT TANCZENE *
Rendezvényeket és fogadásokat vállalunk

מדור עברי
הוצאה לאור: משרד המידע והספרות
יום ששי 7 קיטון תשט"ו
10 קיני 1955
מבית דאר 199. מ-ל-א-ב

מצרים לא קבלה את הצעת ברנסי
ממשלת מצרים החליטה לא לקבל את ההצעה שהביא לה גנרל ברנסי. הצעה זו אומרת לעשות שיחות ברנסי (קסטרו) מדיני גבול בין מצרים לישראל.
את ההצעה על החלטת מצרים מסר אהמול רדיו טמורה התיכון. הודעת הרדיו לא היו כל הסברים ונמוקים (ארגומנטים) להחלטה זו של מצרים.
במטה (שטב) א"ם בירושלים לא קבלו עד עקשו כל המושקה רשמית (אופיצילית) מממשלת מצרים להצעת ברנסי.

עברית לכל אהר
מאה ש עש
(שלב ב' - מתקנים)

משנת ג'שנ"א
מיהודים לא אהמו שוטרים. — לא קן משוטרי. מדבר אליו בטון שוטרי. ראה בשוטרי את „הרשעות” של מגויים.
אין קלא שרבים מיהודים רואים גם את השוטרי כבארץ קרשע. מה אכפת לו? מדוע הוא מת? מדוע השרים השרים אלו? מדוע הוא מושקה בל שורט? — דו"ח עברית (דו"ח חשבון) — על נסיעה מתיקה שלי? מדוע? קראי להקנס פעם למשטרה. לשטת שם שעה, ששמים. בטוח שני שמבור הנה ישנה את הדעה על השוטרי ועל עבודתו. אדם יוצא מבור קנה מלא רגש תודה לשוטרי בן ישראל ומלא רגש גאונה לא שית.
אבודת קשה. למעמים מאד בלתי נעימה. אבל איך הם עושים זה? רבים מהשוטרים עושים את העבודה בצורה יפה, אנושית, יהודית. חשבון — על נסיעה מתיקה שלי? מדוע? קראי להקנס פעם למשטרה. לשטת שם שעה, ששמים. בטוח שני שמבור הנה ישנה את הדעה על השוטרי ועל עבודתו. אדם יוצא מבור קנה מלא רגש תודה לשוטרי בן ישראל ומלא רגש גאונה לא שית.
אבודת קשה. למעמים מאד בלתי נעימה. אבל איך הם עושים זה? רבים מהשוטרים עושים את העבודה בצורה יפה, אנושית, יהודית. חשבון — על נסיעה מתיקה שלי? מדוע? קראי להקנס פעם למשטרה. לשטת שם שעה, ששמים. בטוח שני שמבור הנה ישנה את הדעה על השוטרי ועל עבודתו. אדם יוצא מבור קנה מלא רגש תודה לשוטרי בן ישראל ומלא רגש גאונה לא שית.

MEGNYILT: **Fehér Károly** (azelőtt KASSA)
NŐI- ÉS FÉRFIDIVATÚZLETE
Háifán Herzl-u. 44. sz. a.
A legújabb divatkülönlegességek nagy választéka.

5000
férfinadrág
potom áron

FRESCO, TROPICAL KAMMGARN GABARDIN

7⁹⁰⁰ 8⁹⁰⁰ 9⁹⁰⁰

RECORD
HAIFA HERZL 36

ZENEÉLET

Az Izraeli Opera misztériuma

A sajtó és az olvasókönzöntség csak rövid tudósításokból értesült róla, mit is intéznek titokzatos erők a kulisszák mögött. Csodálkozva olvastuk, hogy valami bizottság, melyet valaki a megbukott Izraeli Opera ügyének kivizsgálására küldött, határozatot hozott: Hogy, — mondotta a bizottság, — ez a megbukott opera nem volt rosszabb a külföldi operáknál és ezért fel kell támasztani haló porrából és az adófizetőknek sürgősen gondoskodniok kell róla, hogy a csödtömeget likvidálják és az intézet működését ilymódon ismét lehetővé tegyék. A bizottságban egy angolnyelvű újság politikai szerkesztője, az Ocar (pénzügyminisztérium) Tel-Aviv városa, Kol Jiszráél prózaíró (!) újságírólyának, a Kneszet és a Hiszdadrutnak egy-egy tagja, sőt: két muzsikusi is helyet foglalt. Utóbbi kettő kivételével csupa kiváló személyiség, akiknek — őszintén szólva — fogalmuk sincsen, mi fán is terem egy ilyen operaház. A Bizottság — tiszteltetésből irom nagy kezdőbetűvel — határozata ellen egy tag óvást emelt, kettő pedig fenntartással állt. Minden bizonnyal — sőt kétségkívül — a muzsikuskok foglaltak állást a külföldi határozat ellen, jól tudván, hogy ennek a kérdésnek elbírálására köztisztviseltek álló tagtársaik kétségtelenül illetékesek. Jellemző, szomorúan jellemző, hogy mindazok, akik külföldön hivatásszerűen, hosszú éveik, sőt évtizedekig állottak szoros kapcsolatban opera-intézetekkel, nem kaptak helyet a bizottságban, véleményüket senki sem kérte ki, tanácsukra senki sem volt kíváncsi... A második hír már meg sem lepett bennünket: a kormány — a hírlapok közlése szerint — 100.000 fontot utalt ki a csödbejutott opera diszlelelinek, kellékinek megmentésére, s egyben — állítólag — egy megfelelő színházterem építésére. Ez a két hír meg kellett, hogy rendítse mindazokat, akik hisznek a közélet tisztaságában. Nem azon tanácskoznak, hogyan lehetne elsőrendű szakemberek vezetésével egy valóban magas színvonalon mozgó dalszínházat létrehozni, hanem a protekciós, kintünözöttéssel rendelkező, bukott opera-vezetők jólétét, hatalmi mórórát, minden áron érvényesítni akarását szolgálják. Nem azon törik a fejüket, miért van egy kintünözött Hábimánk, Kamerink, Filharmonikus Zenekarunk, s miért volt oly siralmasan gyöngye a megbukott operaház: a legrosszabbul vezető intézményt kell azzal jutalmazni, hogy oly módon és oly összeggel támogassák, melyet a szintén

nehézségekkel küzdő kintünözött színházak egyikének sem juttattak. A protekcionizmust minden rátermettség elébe helyezik, a műkedvelői nagyravagyást az önzetlen, chálucsi művészi úttörő munka elébe... Ha még nem volna amúgy is több pártunk, meg kellene alapítani a „Művészeti Közélet Tisztaságáért Küzdők Pártját”. Vagy talán nem csak a művészi közélet tisztaságáért küzdökét...?

FILHARMONIKUS ZENEKARUNK

hatalmas külföldi körútjába nagy művészi sikere mellett egy — jelentőségében kellőképpen nem méltatott — nem-művészi esemény emelkedik ki. S ez a zenekarvaticáni látogatása és hangversenye volt. Nem volt nagyon nehéz az irántunk baráti érzelmeket tápláló skandináv országokat meghódítani, de eléggé fel nem becsülhető eseményként könyvelhető el a vaticáni epizód. Az irántunk ellenséges érzelmű katolikus államok is fel kellett, hogy figyeljenek erre az eseményre, a pápa meleghangú elismerő szavaira, s gondolkodba kell, hogy ejtse őket, milyen egyszerű kultúrterjesztőmunkára is képes ez a parányi kis ország, milyen kultúrfejlődésben áll művészi teljesítménye azon általuk dédelgetett szomszédokéval, akik még megközelítőleg sem voltak képesek fennállásuk hosszú évtizedei, vagy századai alatt művészet terén hasonló felmutatni, amit az alig néhány éve önálló életet élő Izrael! Filharmonikusaink ezzel nagyobb szolgálatot tettek ügyünknek, mintha valóban felülmúlták volna hangversenyeikkel még a bécsi filharmonikusokat is! A mese azt tanítja — fabula docet: — igyekezzünk erre érdemes zeneművészeink (és nemcsak azt a két-három protekciós, ki állandóan külföldön forog) nagyszámú soraiból állandó kultúrterjesztő-akciókat szervezni és ilyen kultúrpropagandára csak negyedannyit költenni, mint amennyit a műkedvelő operal vezetőségnek nemrégiben megszavaztak!

ZONGORA-ESTEK

A ZOA termében egy negyed-izraeli, s háromnegyed részben ausztráliai, vagy kanadai zongorista, Harriet Nemanoff mutatkozott be közönségünknek. Szambulban született — mikor, nem tudjuk, de nem túlságosan régen, — 8 éves korában szüleiivel Erec Izraelbe vándorolt be s néhány évi ittartózkodás után külföldre távozott tanulmányait folytatni. Anyja és rokonai most is itt élnek. Féligmeddig hazajött tehát látogatába. Sokfelé tanult zongorázni, Ausztráliában Jasa Spivakovskynál, Londonban pedig Claudio Arrau asszisztensénél, s több évig a melbournei konzervatóriumban. Harriet Nemanoff nálunk ugyanazt a műsort játszotta, mint néhány hónappal a londoni Royal Festival Hallban: Mozart c-moll fantáziáját, Beethoven c-moll szonátáját (op. 10, No. 1.), két intermezzót és egy balladát Brahmtól — a szünet előtt. Igen kellemes előadó és zongorajátékán megérződik nemcsak a jó iskola, de kultúrája és intelligenciája is. Tónusa meleg, színes, billentése lágyan árnyalt. Beethoven lassú tételében közvetlen kedélyt is elárult. Legjobban azonban a modernek: Kabalevsky dallamos, nagyon tetszetős 3-ik szonátáját,

BÉT-GÁMLIÉL

ahol az indiai olék is magyarul beszélnek

Irta: Salamon Mihály

A városi ember azt hinné, hogy Izraelben már régen nincsenek csodák. Pedig ez tévedés. Csodák ma is vannak, csak eléjük kell menni. En a csodával a mult héten Gedera alatt a jávne országút mentén találkoztam. Bét-Gámlilének hívják. A település most ünnepele fennállásának öt éves fordulóját és egyúttal azt a történelmi eseményt, hogy a faluba öt évi varakozás után végre bevezették a villanyvilágítást. A nagy ünnepre a szerkesztőségbe összesen négy meghívó futott be — más más kézirással címezve — s ebből megtudtam, hogy a „magyarok” várnak bennünket.

Igy kerültem le Bét-Gámlilébe, ebbe az összesen csak száz házból álló tipikus alföldi faluba, amely azonban olyan nagy területen nyúlik el, hogy ahová az ember szeme ellát, mindent Bét-Gámlilélt látja. Az öt esztendő falunak férszerrel, lullal, meg istállórésszel megtöltött takarok kis udvarháza, — amik között emeletes cseréptetők kiskastély is akad, — olyan komótosan heverésznek a frissenszántott földek között, mintha lakóikkal együtt ebből a földből nőttek volna ki.

Pedig öt évvel ezelőtt — hat romos arab házban kívül semmi nyoma nem volt még ezeknek, — mondják nekem a fiatal Löwinger tanító, az első számú meghívó küldője, különben pesti fiu, a pesti orthodox iskola Löwinger tanárának a fia, apja maga is ideát Rehovotban működik. Tudtam én jól, hogy itt magyarok közé kerülök.

Egészen persze ez így nem stimmel, a szépen kitakarított és feldiszített mács szának a falán lógó térékpen meghúzott vonalak pontosan mutatják azokat az országokat, amelyekből szidőből Bét-Gámlilé összeállt. Ennek tanúsága szerint vannak itt holland, lengyel, román, magyar, cseh-szlovák, alszíriai és tuniszi szidők is, de sőt egy Jeruzsálemből Bét Gámliléig húzott vonalból azt látom, hogy még szász családok is akadnak az új paraszok között. Mégis első percben érzem, hogy egy majdnem szintista magyar faluba kerültem, erre következtetek a tipikusan alföldi, nyírségi, délvidéki szidő arcokról, amelyeket az ember szeme kilométerekrekről felismer, de hallom a „hivatalos” nyelvről is, amely a tömegben a fülemet megüti.

Ez a tömeg külön tanulmány tárgya lehetne és színteljes bizonyára nagy festők is szívesen ecsetjüket re vennék, ha tudnának

róla. Az ezernyi tömegben, amely a szabadtéri színpad és főleg a fejedelmi bőkezűséggel megrakott büffé körül, — ezrével tárolt itt fluszpapírba csomagolva hatalmas kosarakban a jófajta szendvics és százféle lakók által sült torta, — igazán képviselve van a 70 féle gálut minden törzse. Ott voltak a szomszéd valóságos településeknek, Jávne-nak, Ben Zákájának, Zarnogának magyarjai, románjai, témoniai, irákiai, afrikai, de még legújabbban érkezett indiai olék is, a földkereseknek ugyszólván minden zsidója, ahogy az Ur-isten valamikor a világba szétszórtá és most újlag megint ide összehozta őket. A tömeg kelles közepén két fiatal indiai olék nagy vigassággal van, viritó kék meg leglavörös réklitket viselnek, egyiknek a fején papagálysárga zsokek sapka ül, olajbarna arcukból villogó fehér fogsor villog.

Még délutáni napsütésben érkezünk a falu bejáratához, de a fúton felállított díszkaputól be a falu közepéig ameddig csak a szem ellát, poznákra kifeszített drótokon ezernyi villanykörte ég. A falu, úgy látszik, többödik az újfajta boldogságban. A hűtőház előtt (1950-ben 10 ezer liter tej, 1955-ben 300 ezer liter, mondja a látogatlan, de szorgalmas grafikoncsinálónak a falu minden közepületében kifüggesztett szemléltető rajza) nagy tömeg vesz körül, úgy látszik, a sajtonak itt még nagy becsülete van.

Aztán valami szépet tessék rólunk írni, — mondja mindjárt egy kedves kisöreg, akivel a szapora parolázások között összekerülök.

Csakis, csakis, — biztatom az én kis öreget, de nem folytathatom tovább, mert egy két perccel régebb ismerős, a corchiana vezetője már vízi is magával a corchianának a szomszédában levő épülete felé, miközben élénken magyarul. (Forgalom 1951-ben 8.000, 1954-ben 120.000 H.). Mielőtt elbocsát még elkemre köti, hogy a bekötő utról el ne feledkezzem.

Tessék csak megnézni az egész falut körülfutja, nagy munka volt, tizennégyezer fontunkba van ez nekünk. Erről a bekötő utról, no meg a villanyról egyik sem feledkezik meg. Erről beszél nekem Kohén ur, a falu könyvelője, Löwinger tanító, aki mellesleg a mesék egyik chávérja is és ezzel kezdte előadását a kedves, csupaideg, örökké izgó-mozgó Singer bácsi is, aki a békési tájakról került el ideig. Ö egyúttal a falu tisztelbeli

kulturattésja is, aki csak úgy becsületből Jávneből reggelint az Uj Keletet hozza, héber újság is jár már ide egészen szép számmal, mert mint mondja: nem csak kenyérből él az ember. S ez a bekötő-ut meg a villany, meg aztán a tojás, a tehén meg a traktor, ezek azok, amik engem itt olyan nagy csodálkozással töltönek el.

Az az 5 év, amely ebből az urbánus, boltos, vásáros, házaló izgó-mozgó, helyét nem találó kápelis magyar-táji zsidóból olyan tökéletes parasztot formált, hogy velünk, városi népséggel mint-ha már semmi közössége nem volna, — ha őseink régi fűtőlője még kéznél volna, legfeljebb fűtőlőne ránk. Nem csodálkoztam rajta, hogy este a nagy jubileumi ünnepségen még Sapira miniszter sem mert itteni politikáról beszélni, annál sübben emlékeztek meg a felvonult ünnepi szónokok — akik mindegyikének természetesen az ötéves falu történetében sorsdöntő szerepe volt, — a bekötő utról, a villanyról és egyéb látszólag egyszerű, de mégis csodálatos dolgokról.

A régi alföldi falu életére emlékeztetett itt engem minden, még a büffében szorgoskodó tanító „néni” is, aki lehetett úgy 20-21 éves, fején koszoruba font szétzsoke hajával s a körülötte sűrűgölgő nagyrészt szintén szokehaju kislányokkal. Az alföldi táj úgy látszik az embereket mindenütt a maga képeire formálja.

Ami a régi boltozó magyar zsidóból mégis megmaradt, azt itt úgy fejezik ki: forgatjuk magunkat. Erről beszélgetek a Békés megyéből jött Singer bácsival, aki a falusi élet boldogságáról nagyon érdekes dolgokat mond nekem.

Nem minden ember gondolkozik egyformán, az egyik szép házat akar, a másik minden jövedelmét tehénállományának a szaporítására fordítja, de akad egy-kettő olyan is, aki ugyszólván mindenét pénzévé téve traktort vásárolt, amivel a többiek földjét most bér munkában szántják, aratják. Az emberek „forgatják magukat”, ki ki a maga felfogása és vágya szerint. En uram csak amondó vagyok, — folytatja igazi falusi akkurátussággal, — hogy aki szorgalmas és dolgozni akar, nem kell annak kinti munkára menni egy órára sem, talál az magának való munkát a maga háza táján is. Aki pedig nem talál, annak a gazdasága úgy is néz ki. Az én istállómban már hét tehén áll, meg is dolgoztam érte a fiammal együtt öt éven keresztül. A fiam most katona és bizony nehéz helyzetben vagyunk, de azért minden levelében, amit hazajár csak egyet hajtogat: el nem adni egy tehenet se, ha majd hazajövök, minden rendbe jön. De nem is adok én el belőle egyet sem, még ha megkoplalom akkor sem. Nézem a Singer bácsi kicserzett sovány, de kipirult lelkes arcát, nem tudom megállani, hogy meg ne kérdezzem tőle: Mi volt maga Békés magyében Singer uram?

Toll és borkereskedő, mondja ő a legnagyobb természetességgel. S ezért mondom, hogy mindaz, amit Bét-Gámlilében láttam, rám a legtisztább csoda erejével hatott.

Löwinger tanító urral, aki szintén lehet 25-26 éves, de már két gyermek apja, az

ünnepség előtt még végig látogatjuk a falu nevezetességeit, a hűvös kis falusi templomot, amiben a régi szilvási szombati templomozásba álmodom vissza magam és a szépen épült magassföldszintes iskolát. Amiben modern iskolapadok sorakoznak egymás mellé, a falakon még savuoti zöldségek és virágok illatoznak s az „Omer”-számláló tábláskának minden napja van oda-tűzve. Az iskola, amely ma kereken száz gyereket fogad be a falai közé, külön büszkesége a bét-gámlilélieknek s a tanító „bácsi” és „néni” becsületét mindig egyik gazda külön is kiemeli, — természetesen csak a bekötő út után, de emiatt igazán nem szabad nehezíteni a bét-gámlilébeliekre.

Nincs is nálunk kérem iskolakerülő gyerek egy sem, csak tetszene látni télen esőben — sárban a falu legvégéről is az apák hogyan szállítják vállukon az iskolába a legkisebb gyermekeket is, otthon nem maradna egy se. Így a jó békésiek, meg a nyírségiék, de úgy látom a román, iráki meg egyéb lakosság ebben is egyetért velük.

Vége visszakerülünk az ünnepség színhelyére. Esteledik. A villanyfényben uszó szabadtéri színpad előtt 20-30 méteres lócákon helyezkedett el az ezerfős tömeg. De még a büffé körül is tarka tömeleg tereferél. Az első figura, akibe beleütöközöm a sárgasapkás fiatal kocsinó olék, aki karján most — nyilván nyírségi eredetű — póttünnyi szöke farkocsu kislányt cipel, — világok találkozása, — miközben állandó csufondáros „tessék-tessék” kiáltással próbálja magát a tömegben előrefurálni.

A lócasor szelén apró padokban az iskolás gyerekek ülnek. A csillogó szemű szöke tanítónéni — most már bokáig erős divatos fekete atlászsemm ruhájában — boldog büszkeséggel parancsokol felettük. — A tanító ur az emelvényen a rendezéssel együtt az érkező előkelőségeket fogadja.

A zaj és vigasz tetőfokra hág. S hogy a boldog majális hangulata teljes legyen, a zsinatolába egyszerre csak az emelvény előtti térség felől egy fuvószenekar csindarattás, fergeteges indulója szól bele hirtelen. A tömeg az emelvény felé nyomul, ahol a Hápoél Hámizráchi húsz tagból álló híres „Ellicur” fuvószenekara csinálja a nagy ribilliót. A nagydobot egy tíz év körüli pufof fúcska püfföli, de olyan buzgalommal, hogy az embereknek a kacagástól még a könny is kicsordul a szemükből. Békébéli hangulat...

Ejféli van, mikor a taxi felé elindulunk, az út mentén az ünnepség villanyfényes színhelyére visszatekintve egy szakállas, pájzszos, hórőrgas tuniszi olék áll, — mellette két pájzszos fúcska hatalmas tortaszeleteket majszol. „Hásém járgén álechem”, — „Isten övön benneteket”, — mondja a tuniszi zsidó a maga torokhangján, miközben kezét áhítatosan az ünneplő tömeg felé emeli. Az egyetlen gáluti figura volt, akivel ezen a napon találkoztam, akibe bizonyára messzi óskó valamitől való állandó félelme szólt meg az ereci éjszakában.

Bét Gámlilé villanylám-páinak a fénye meg messzi úton elkísér bennünket. A villanyfény, amire pedig nem is volt olyan nagy szükség, hiszen a boldogság felé vezető utat a bét-gámlilélek — úgy látom — a sötétben is megtalálták.

VIDOR közvetítőiroda
TEL-AVIV, ALLENBY 94.
Telefon: 3345.
LAKASOK
EXISZTENCIAK
ÜZLETEK
TELKEK, stb.

Modern függönyök
DISZTÓ ANYAGOK,
SZÖNYEGEK
DUS VÁLASZTEKBEAN.
Olcsó árak. Esetleg részletfizetés.
Vidre is vállalunk elsőrendű szakember szolgál ki, magyar nyelven is.
FREUDENREICH
T. A., KING GEORGE 31.

4 Uj Kelet 1955 VI 10

DILZ kávéház ÉTTEREM BÁR
TEL-AVIV, HAJARKON-U. 81 // TELEFON 23221.
Az új vezetőség tisztelettel közli, hogy péntek este is, 12 óráig nyitva tartanak.
Válogatott ételek • Grill • Kézelt italok
Nieu David Reinger zenekara.
Hegedűszólista: Blumenfeld.

Milbaud „Braziliai emlékek”ből három számot s végül Ernest Bloch: „Költemény a tengerről” című hangulatos ciklusát játszotta — rendkívüli könnyedséggel és frissességgel. Harriet Nemanoff zongoraestje igen kellemes emlékeket hagyott hátra nagyszámú hallgató-ságában.

A Lessin-teremben Lea Schwarz haifai zongoraművész koncertjének csak első felét hallgathattam meg

mivel ez egybeesett az Uj Színház premierjével. Három évvel ezelőtt, a Bét-Cviben nagyobb felkészültséggel lépett fel, s akkor komoly érdeklődést keltett. Az ezúttal játszott művek: Bach, Prokofieff és Avidom, nem tettek egységes benyomást. Mint kollégáimtól hallom, a műsor második felében játszott Schumann-darabban sokkal több művészi készséget árult el.

Pataki László

OLVADÁS A HIDEGHÁBORUBAN

Írta:
Dr. Kasztner Rezső

A lelkes optimista és az óvatos, cinikus realista, egyszerű egyetértéssel abban, hogy az orosz szteppék felől valóban melegebb szelek fujdogálnak. Szabad szemmel is észrevehető eltérések következtek be a nemzetközi politika tónusában és módszereiben, mármár véglegesnek és megdönthetetlennek hitt pozícióiban. A harmadik világháborúra előkészített hadállások egy némelyike mintha már is engedett volna merevségéből. A tízéves hidegháborúban bekövetkezett az olvadás, amelyet közvetlenül Sztálin halála után bejósoltak, de amelynek előjvetelét különböző tényezők késleltették. Mint például a Kremen belül a hatalomért dúló küzdelem és az orosz külpolitikának az a reménye, hogy sikerül megakadályoznia a párisi szerződés ratifikálását és Nyugat-Németország felfegyverzését.

Tények, várakozások és óvatosságok fordulatok egész sora illusztrálja az olvadást. A Távolkeleten, ahol katonai szakértők áprilisra jövendőttek a háború kibontakozását Formosa körül, lázasan készült elő a következő tárgyalásokat Amerika és a kommunista Kína között. Londonban folynak a megkésztet béketárgyalások a Szovjetunió és Japán között. Aláírták az osztrák békeszerződést. Illusztris orosz delegáció járta meg Canossa hosszú útját Belgrádig, amelynek repülőterén Nikita Chruscsev a szoros értelemben porig alázott meg Tito előtt. A Pravda, "lehetőségnek tartja" a viszony megjavulását Moszkva és Görögország, a Szovjetunió és Törökország között, miközben mézédés hangon sugalmazza Svédországnak, hogy kövesse Ausztria példáját a semlegességgel. De talán meggyőzőbb bizonyítékot a Szovjetunió szándékait illetően nem is lehetne találni annál, hogy a "békemozgalom", a kommunista pártnak ez a kirakat-bábuja, amely oly hangosan és buzgón aktív volt a hidegháború legizgalmasabb korszakában, — most teljesen elhallgatott. A béke, a kommunista arzenálban, csakugyan komoly üggyé változott. Az aláírássokat nem békepetíciók, hanem békeszerződések számára gyűjtik.

Mindebből természetesen nem következnek, hogy akár az orosz birodalom, akár a világkommunizmus feladták volna messzemenő céljaikat és ideáljait. Kétségtelen azonban, hogy megváltozott a módszer, módosult a stratégia és — derül ki a felfogása szerint — kellemesebb és biztatóbb dolog az orosz békenyitányok hátterét kutatni, mint a koreai támadás, vagy az indokinal háború mögött meghúzódó szándékokat latolgatni. Két kérdésre összpontosul ilyen körülmények között a politikai megfigyelők érdeklődése: mik az okok és megfontolások, amelyek az orosz vezetés változását előidézték, s mik a közelebbi és távolabbi céljai az újonnan alkalmazott taktikának?

Mindkét kérdés a találgatások széles lehetőségét nyitja meg. Egyesek szerint

gangsternek és árulónak minősített Tito moszkvahi szomszédainak mégis kellett valami magyarázatot nyújtani a belgrádi látogatás okai és körülményei felől. Eltekintve attól, hogy azt a megtszletetést, amely kijár az eretneknek, nem éppen illet volna megtagadni a hívótól. Olykor, bár ritkán, a hűség is megkapja jutalmát. És mennyire különbözött az atmoszféra hőfoka a baneasai repülőterén, — a belgrádi fogadtatás merev, hűvös légkörétől! Senkinek nem jutott eszébe disztintíválni állam és párt között, vagy akár fel is vetni a kérdést, hogy Chruscsev, aki nem tölt be állami méltóságot, illetékes-e arra, hogy egy másik kommunista állam kormányfőjével tárgyaljon? A látszat szerint Sztálinban és Bukarestben egyaránt közvetlen és zavartalan volt a kapcsolat, ahogyan az illik elvtársak között.

Mégis nehéz elképzelni, hogy a belgrádi látogatás nem vetette volna fel az eretnek-ség bűnös gondolatát a kelet-európai államok kommunista vezetőinek agyában, és a Szovjetunió vezetői nem volnának realisták, ha nem számolnának egy ilyenirányú erjedés lehetőségével.

Kelet-Európa kérdése azonban nemcsak Moszkva urait foglalkoztatja ezekben a napokban. Feltűnően sok szó esik mostanában a kelet-európai államokról a nyugati kancelláriákban is. Nagyön valószínűnek látszik, hogy ez a probléma fontos, ha nem kiemelkedő szerepet fog betölteni a június 18-án összejövő négyhatalmi konferencia napirendjén. — Dulles taktikának szánt nyi-

latkozataival ellentétben Amerikának s a republikánus pártnak őszinte óhaja az, hogy ez a konferencia sikeres legyen. Közélednek az 1956-os elnökválasztások. Eisenhower számára vitán felüli sikert biztosítana az, ha egy békés korszak igéretét tudná prezentálni a hidegháború fenyegetésébe belefáradt közvéleménynek és ehhez csemegéül még valamely orosz engedményt is módjában állna szervirozni. Milyen természetű engedményre számíthat a Nyugat Moszkvától az adott világpolitikai konstellációban? Mi volna az ára annak, ha a Nyugat hajlandó volna megfizetni kapcsolatait Nyugat-Németországgal és lehetővé tenni Kelet- és Nyugatnémetország egyesülését az Atlanti Szövetség keretein kívül? Vagy másképpen megfogalmazva, mit követelhet a Nyugat a Szovjetuniótól cserében azért, hogy kivonja haderőit az európai szárazföldről?

A válasz kézenfekvő. Eisenhower és Eden fel fogják vetni a négyhatalmi konferenciát, hogy a vörös hadsereg vonuljon vissza Kelet-Európában, s hogy a Szovjetunió lazítsa meg a köteleket néhány jelenlegi csatlósán. A nyugati sajtó Csehszlovákia és Magyarország neveit említi meg ezzel kapcsolatban.

Korai volna egyelőre a tervezetek kiállításainak elemzésébe bocsátkozni. Végső fokon senkinek tudja ma még pontosan, hogy mik a Szovjetunió igazi szándékai s amennyiben Moszkva hajlandó volna a béke érdekében valamelyes taktikai visszavonulásra, mik lesznek a visszavonulás végső határai? Mindez csak a négyhatalmi konferencián fog kiderülni. De az a tény, hogy ilyen szerű kérdések egyáltalán felmerülhettek, éppen eléggé illusztrálja a változást, amely a világpolitikai időjárásban bekövetkezett.

Irodalom · Művészet

A párizsi drámai fesztivál

Párisban megnyílt a második drámai fesztivál, melyre huszonegy ország jelentkezett — a tavalyi tizenkettővel szemben —, hogy legjellegzetesebb társulatait és darabjait bemutassa. A fesztivál május 18-án nyílt meg és július 24-ig tart. Az újságok részletesen beszámolnak a már előadott darabokról. Összesen 26 társulat játszik 35 előadásban és 15 nyelven. Az előadások három színházban folynak: a Sarah Bernhardt, a Hébertot és a Comédie Française színházakban.

A nemzetközi színművészeti kapcsolatok kimélyítése céljából a színelőadásokon kívül a külföldi társulatok vezetői előadásokat tartanak a Sarah-Bernhardt színház galatériájában. Az előadásokat vita követi, amelyen résztvesznek a francia színpad kimagasló egyéniségei is.

Az újságok kellemes meglepetéssel állapítják meg, hogy a francia nézőközönség részéről milyen páratlan érdeklődés nyilvánul meg a jobbára ismeretlen nyelven folyó előadások iránt. Estéről-estére az előadások zsúfolt ház előtt folynak.

A már eddig előadott darabok a következők: Irország képviselője a dublini Abbaye-színház Sean O'Casey „Az eke és a csillagok” című drámáját adta elő. A dráma az írek ellenállásáról és az angolok elleni szabadságharc előkészítéséről szól, amelynek eredménye a szabad ir nemzet kikiáltása volt.

Belgiumot a „Tonel Van België” színház társulata képviseli, két darabval: „Elckerlijck” (Akárki), XVI-

ik századbéli vallásos legenda és „A megkoronázott csizma” című bohózat által. Anglia a londoni East-End munkásnegyedben székelő „Workshop” színház együttesét küldte a fesztiválra. A színház már tízéve alakult, de végleges helyisége csak két év óta van, amikor is London városa a Stratford királyi színház épületében helyezte el. A két előadott darab (ugyanazon az estén) Ben Johnson „Volpone”-ja és a szintén Elisabeth-korabeli dráma: „Arden of Faversham”.

A finn társulat szintén két darabot adott elő: Moeliere „Fösvény”-ét és a „Finnországi arcok” című drámát a helsinki „Suomen Kansallisteatteri” színház együttesével.

Az olasz színpadot a nápolyi Philippo-társulat képviseli. Azok az átkozott kísértetek” című vígjátékval.

Jugoszlávia drámai színháza Maxim Gorkij darabját, a „Jegor Bulicsov”-ot játssza. Svájci képviselője a zürichi Schauspielhaus Sophokles „Oedipus király”-át adta elő.

Az 1954-es párisi drámai fesztiválon, mint ismeretes, Izrael is képviseltette magát, a Háhimá együttese a „Dibuk”-ot adta elő igen szép sikerrel.

A PICCOLI BABSZÍNHÁZ ÚJ RAGYOGÁSA

Vittorio Podrecca olasz író, műkritikus, színész és rendező, 30 év előtt alapította babszínházát, amelyel már 1928-ban külföldön is nagy sikert aratott. Utóbbi időben megnyitotta és tökéletesítette kis színházát, s most a világ összes országában amúlatba ejti vele a közönséget. Nemcsak, hogy ez a legnagyobb babszínház, amely valaha is létezett: 1200 marionett, 2000 kosztüm, 400 dekoráció, stb., de a lapok egyöntetű beszámolója szerint, a babszínház előadásai minden képeletet felülmúlnak, oly magas klasszisu művészetet produkálnak a maguk nemében. Ezeknek a bábnak semmi köze az eddig ismert, esetlen mozgásu marionettekhez. Vittorio Podrecca bábuiból művészesen faragott és felöltözött lények, amelyek élő színészek játékával veszik fel a versenyt mozgásuk tökéletessége, meg jelenésük természetessége és a kísérőzenével való tökéletes összjátékuk által. Podrecca és 25 tagból álló művész- és technikus gárdája nemcsak a színészi rendezést, de a kézügyességet is a tökélyre vitte. Minden országban, ahol megjelennek, — Európa csaknem minden országa, Brazília, Luisiana, stb. — az elbűvölt minden fajú és kultúrájú közönség nagyrésze nehezen tudja megérteni, hogy az apró színészek valóban bábuak.

A kétórás előadás keretében húsz változatos számot adnak elő, vígopera, opera, operett és kabaré jeleneteket. Minden számmal a nézőt — három éves kortól nyolcnyig — a boldog gyermekkor illuziójába és álmódoszába ringatják.

A külföldi lapok szerint ehhez fogható látványosságot eddig talán csak Walt Disney Micky-Mouse filmjét produkáltak.

Vittorio Podrecca gárdájának magas nivóju művészeté részben az emberi lélek és az emberi test harmóniájának tökéletes ismeretén, részben az ördögies technikai ügyességen alapszik.

Honnan ez a bőség ?

Az izraeli polgár helyzete 1955-ben lényegesen könnyebb lett, mint volt 1951-ben. Nincs többé sorbanállás az üzletekben. Nincs többé élelmiszeradagolás és ruhagyű. Nincs már hiány zöldségfélékben és gyümölcsben. Az emberek már nem rabzolják az adagolási jegyfüzeteknek. Nincsenek már végnélküli áremelkedések. Nincs többé rohamos infláció.

Mi idézte elő ezt a nagy változást, amely bőséget hozott mindnyájunk számára?

GONDOLJUNK AZ ALÁBBI NÉHÁNY EGYSZERŰ TENYRE:

1. A fenti években a mezőgazdasági termelés majdnem a kétszeresére növekedett. Az 1951. évi 60 millió fontról 1955-ben elérte a 101 milliót.
2. Ezekben az években az állam idegen-valutabevételei egymilliárd dollárt tettek ki. Ebből 250 millió a német jóvátétel révén, 225 millió a külföldi segélyekből és 535 millió a világ zsidóságától folyt be.
3. Ugyanezen évek alatt 518 millió fontot adtak ki az országfejlesztési költségvetések keretében. Ezeket a költségvetéseket a Klácionisták és az ellenzéki pártok akarata ellenére fogadták el.
4. 1952 februárjában került jóváhagyásra a kormány új gazdasági programja, — ugyancsak a Klácionisták és az ellenzéki pártok akarata ellenére.

A dolgozó ember munkája, az országfejlesztési költségvetések, a kártérítési bevételek, a külföldi segélyek és gyűjtőakciók, az új gazdasági tevé. — mindezek szélesítették ki az ország termelését és idézték elő a bőséget.

A FEJLESZTÉSI AKCIÓ VOLT AZ, AMI MEGSZÜNTETTE AZ ELLENÖRZÉST!

Igy van ez és nem máskép. Helyezték be a gazdasági programot az országfejlesztési munkát végző emberekbe. AZ EGYSÉG, A SZILÁRDSÁG ÉS BIZTONSÁG ÉRDEKÉBEN SZAVAZZ AZ

Függöny dekoráció
NAPELLENZŐ
Legújabb anyagok négy választéka. — Előszámláru munka RÉSZELETRE IS.
Feinreich-Blau
TEL-AVIV, Ben Jehuda 50

(20)

— A külső városban a Soroksári-utcában. Az akasztófa alatt.

— Hol, te?

— Az akasztófa domb alatt.

— Akkor elszaladsz Mordche Pollákhhoz, azonnal jöjjön ide. Visszafelé hozol nekem egy bérkocsit.

— Mit akarsz csinálni, Joel bácsi?

— Bizd csak rám. Nem először teszem Aba bácsiért. Mailech Joel bácsira néz. Ez a reb Joel nem is olyan rossz, mint ahogy Nyúlörj Aba vélte. De nem mozdul.

— No, miért nem megy?

— Nem mehetek. Aba bácsi engem bizott meg, hogy járjak el az ügyében.

— Mit értesz te ahhoz?

— Szerényen, de magatudottan feleli a fiú:

— Sokmindenhez nem értek én még, Joel bácsi. De amit Aba bácsi megbizott, ahhoz én értek a legjobban.

— Mit mondasz? — kérdezi Joel bácsi kicsit harciasan.

— Ezt csak én intézhetem el.

— És ha nem intézed el? Vagy ha rosszul intézed el?

— Akkor még mindig ráértek kijavítani. Aba bácsinak most nem arra van szüksége, hogy megint kihozzák a börtönből, neki tartósabb biztosítékok kellene.

— Gondolod, hogy szerezhetsz neki egy tolerálási bizonylatot?

— Azt nem. De talán szerezhettek egy tartós illetékeséget Pesthez egészen közel. Azzal aztán rendszeresen bejárhat.

Joel bácsi csak néz. Ennek a csendes, szegényes falusi fiúnak, hogy megjött a hangja. Mintha legalább tíz éve volna Pesten, úgy beszél. Még kifogásol, gáncsol, ellenez, mert vigyázni kell a tekintélyére. De mintha már simula a szigorú ránc a szemeközében, ahogy a Mailech-fiú néhány gyors szóval előadja csodálatos kalandját Aba bácsi kutyájával, Córisszal. És mert a fiú jóembereire hivatkozik Pusztamegyeren, és mert az ügy halaszthatatlanul sürgős, hiszen Aba egy pillanattal se maradhat tovább az országos naplopók, tolvajok és lotyók közt, mint muszáj végül is beadja Joel bácsi a derekát.

— Jó, keressünk egy alkalmatosságot, amely arrafelé utazik és ebéd után azonnal indul. Ha valami nem klapolna, visszafordulsz. Megértettél?

— Meg, Joel bácsi.

— Ha elintézésre van kilátásod, maradhat holnap estig. Kapsz pénzt költségre. De gondold rá, hogy holnap estére visszalégy.

— Hacsak lehet, Joel bácsi.

— De kedre megígertem Krotosin Leának, hogy kölcsönadlak neki.

— Tudom, Joel bácsi.

— Hát te már mindent tudsz? — mérgelődik Joel bácsi.

— Nem mindent, csak ezt. Találkoztam Léával és elmondta nekem is, hogy elkért Joel bácsitól kedre és pénzre.

— És te mit mondtál neki.

Mailech rámosolyog Joel bácsira. Békítőleg és kissé hízlegben mondja:

— Ha Joel bácsi igent mondott, én nem mondhatok nemet.

26. GOLDBERG JOEL ÉS FIAI

Ha Goldberg Joel haragja el is párolgott, a méltatlankodása azért, amit a Mailech-fiú művelt és kelletlensége miatt, amit ő művelt a Mailech fiúval, még sokáig megmaradt. Semmi kétség, Mailech, aki Pestre érkezése napján tévova és habozás nélkül belépett a Csendes Zsinagóga bálványimádói közé, aki szólan turte, hogy tincseit lenyessék és így gyökerestül emeljék ki a zsidóságából, részlegelt a fenytésre, amely még idejében észretértette. De Goldberg Joel a pofonokat nem egészen Mailechnek szánta.

Amikor külföldi újtárról hazaérkezett, úgy találta, hogy a közállapotok itthon erősen leromlottak s a községe nyugtalan és elégedetlen. A gettó okkal zugolódik: az emberek helyzete bizonytalanabb, mint bármikor. A zavar, rendtelenség és fenyegetettség talán nem volt nagyobb, mint amikor jelenvolt és a hatóságok rosszindulat ellen. De most valahogy úgy látta, hogy távollétében a bajok kiujultak, a panaszok megsokszorozódtak, a lappangó, bujkáló, rejtőző és meglapuló zsidók szorongatottsága erősebb, mint azelőtt volt. És magában a gettóban is meglehetősen a zürzavar.

Most, hogy néhány hétig Angliában járt és oda-és hazautaztában a holland és a német városokat is meg-

MEGHIVÓ

Ezúton is meghívjuk tagjainkat és barátainkat a június hó 14-én, kedden délután 4.30 órakor a tel-avivi Bét Cháluot nagytermében (King George 37.) tartandó

országos találkozóra

amelyen

Dr. MARTON ERNŐ

és

HERMANN CVI

tart elnökülést.

Progresszív Párt-
Hávodé Hácioni

MAGYARAJEJU TAGOZAT.

6 Uj Kelet 1955 VI 10

látogatta, megismerkedett a nyugati zsidók küzdelmeivel és teljesítményeivel. Bámullalt és nem kis irigységgel hallgatta beszámolóikat gazdasági térdhódásaikról és gettók jogainak kiterjesztéséről. Politikai egyenjogúságra való törekvéseiket gyanakvással és idegenkedéssel figyezte. Örült a londoni testvérek sikereinek, hogy a gettó lerázta végre a kereskedelm és az ipar évszázados korlátzásait, de nagyon nem tetszett neki, hogy a zsidók a keresztény polgárok támogatásával be akarnak jutni a parlamentbe. Akiba, aki tolmácsnak kísérté el angol útjain, miután a fiú Dvóra mama iskolájában megtanult angolul, fiatalos lelkesedéssel számolt be neki a tényről, hogy a zsidók jogegyenlőségért nem kevesebb, mint tizen-nyolcvan londoni polgár nyújtott be petíciót. Rosszalón leintette a lelkeségeért.

— A Cheszám Szófer ellene van az egyenlőségnek. Ez a zsidó nép legnagyobb veszedelme. Különben hol vennél Pesten tizennégyezer polgárt, aki le tudja írni a nevet? És ha volna is ennyi, csak azt a kérvényt írják alá, amely a kiütetésünket követeli. Amint már annyiszor megtörtént.

Joel tanult egyet-mást külföldön és hozott is magával néhány jó ideát. De ha nézte a gettók mozgalmait, főként azokra a harcokra figyelt, amelyeket a zsidók maguk közt vívnak meg. Ugy látta, hogy Londonban, Amszterdamban, Frankfurtban és másutt is ugyanaz megy végbe nagyobb arányokban, ami kicsiben Pesten. A hithűek meg akarnak maradni a zsidóságban és a talajban, ahol jól-rosszul gyökeret vertek, az elrugaskodók pedig készülnek kivonulni. Kezdik a jelszóval: legyünk egyenlők.

Joelnek két híres rabbi volt a mestere: Mordecháj Banét Nikolsburgban és Mose Szófer Nagymartonban és Pozsonyban. Rabbi Mose Szófer, más néven a Cheszám Szófer immár negyedik évtizede vezeti a magyarországi Izrael ügyeit és diktálja ország-világ hagyományhű népének a mózesi betű csorbíthatatlanságát. A nikolsburgi mester, aki birodalmi rabbinak volt tekinthető, már halott. De még él, amikor itt Pesten maroknyi zsidó összejött, hogy a haladás nevében és az idő szellemének megfelelően megszépítsék az évezredek istentiszteletét és templomát nemesítsék a lármás zsinagógát. A két gaón, a nikolsburgi és a pozsonyi, lázongó szemmel nézett át Pestre és hallatta riadt hangját. Halt, megállni, ez Kórach és fiának lázadása! Goldberg Joel magán érezte két mestere tekintetét és megértette kiáltásukat. Mit lehet tenni a Kórachok ellen? Mózes maga sem tehetett egyebet: elszigetelte a garázdát a táboron kívül és várta, hogy elnyelje őket a föld.

A rebellesek azóta is táboron kívül vannak, de a föld ezideig még nem nyit meg alattuk. Meg is szaporodtak és nem csupán természetesen szaporodással. Hogy kisebbek maradtak egy nagy és döntő többség közepette, ennek több oka lehet. Az egyik ok, hogy a nép hisz a maga kiváltságosságában, ragaszkodik az ősök szokásaihoz és várja a Messiást. Ha nem lenne, nem ragaszkodna és nem várna, kétségbe kellene esnie az üldözöttek, megaláztatások és nyomorgatások közepette. A másik ok, amely a nép zömét az úgynevezett korszerű változtatásoktól távol tartja, a zsidó Isten atyai szerepe. Ezzel az atyával nem kell meghunyászkodva és suttogó hangon beszélni, lehet előtte kiönteni a szív minden elégedetlenségét és keserűségét. Ösztreicher Sájé doktornak igaza lesz, amikor azt állítja, hogy ez az egyedüli hatás, amely előtt a zsidó, aki mindenütt másutt kussol, ki meri nyitni a száját. A lármásan imádkozóknak nem kellett a hatalom levők halk istentisztelete. De a döntő érv a Csendes Zsinagóga ellen itt Pesten azok felől érkezett, akik a kor-sellem nevében kezdeményezték. Csinosodnunk kell, finomodnunk kell, nemesednünk kell, mondották az immár csinos, finom és nemessé vált Uriel-testvérek, Uriel Mose és Uriel Gábor. Uriel Mózes nem tudta bevárni a tétovák gyülekezését és fajtájához illő türelmetlenséggel mondott búcsút ősei hitének. Felvette a divatos Móríc nevet és bevonult a halkan fohászoló katolikus egyházba. Ami elretentően hatott a még habozó hívőkre. Teigler Arje Lajb, az edény- és porcelánkereskedő, aki egyre rövidebbre nyírta a szakállát, de a hithű vevői kedvéért tartózkodott a túlzásoktól, meg is mondta egyszer többek jelenlétében a puderes barkóju, mosolygós képű, bár ezúttal kissé kínosan mosolygó Uriel Gábornak:

— Tudjuk, tudjuk, hogy az út idevezet. De sürgetni nem hagyjuk magunkat.

Goldberg Joel régi meghitt barátság fűzte az Uriel-fivérekhez, akik mint egy régi németországi rabbi család ivadéka Ulmból érkeztek Pozsonyba és ott még a század elején az Ulmer-féle zálogház és pénzváltóüzlet vezetői voltak. Jó orruk lehetett: a napoleoni háborúk végfelé és különösen a bécsi kongresszust megelőző években halmozták az ezüstöt, amelyért mindenkinél magasabb árat kínáltak, és az előreláthatóan elértéktelenedő papírpénztől vagy ahogy később nevezték, a fekete banktól, melyen leszállított áron szabadulni igyekeztek. Még a kongresszus idején, mielőtt Európa diplomatái Bécs bátermeiben táncoltak és Arnstein Fanny szalonjában fecsegték, Urielék mintegy intésre othagyták Pozsonyt és Pestre költöztek, ahol a Rakpiac egy bérelt házában banküzletet alapítottak. A Goldbergék és Urielék még egy jó évtizedig tartottak itt is a családi és üzleti bajokon és intrikákon keresztül családi és üzleti összeköttetéseiket. Dvóra bámullalt és irigységgel beszélt Gábrriel feleségének, Círelének, a későbbi Ceciliának a szépségéről, amely tüneményes maradt még akkor is, amikor eladóleányul voltak. A szép Gábrrielné pedig Dvóra eleven szellemét irigyelte. Mózes felesége, egy délvidéki rabbi leánya, csak a szelid és jószívű Frumele néven szerepelt. És bár Dvóra házban Ceciliát tudatlannak és köszívűnek mondták, Frumelét pedig gyámoltalannak és együgyűnek, és bár az Urielék asszonyai maguk között a „csunya Dvórá” még „tudós madámnak” is nevezték, a három családban komolyan már arról beszéltek, hogy gyermekeiket összeházasítsák. Ekkor csapott le a bomba, amely az egész gettót elképesztette. Az örök tréfacsináló, Gottlieb Saphir, kinek éices és frivol kiszólásait a gettó még évtizedekig idézte, ezt az esetet a következő mondásában örököltette meg:

— Móríc hívezte Mózeset Izraéiból.

Frume asszony egy életen át gyászolta férjét, akit szeretett, de követni nem tudott. Mindhalálig hű maradt a nevéhez, a nevében rejlt jámborsághoz, kisózó-deszkájához, fekete parókájához és az Orczy-ház öreg intézményéhez, a Weiberschulhoz és női fürdőhöz, ahol kímáldozhatta és kibeszélgethette magát és ahonnan mindig megtisztulva távozott. Dvórához is hű maradt, eljárt a házába és Dvóra öhozzá. Dvórának a maga bánatai közepette kielégülés volt, hogy a boldogtalan asszony még nagyobb bánataiban osztozzon. Móríc, aki előző életétől menekült, még jobban eltávolodott azoktól, akik elhagyott hite és elhagyott felesége mellett kitartottak. A gettó üzletei sem érdekelték többé s a maga részéről már csak a Dunaparton épített gabona-szilóájával és a mágnások pénzügytelivel foglalkozott.

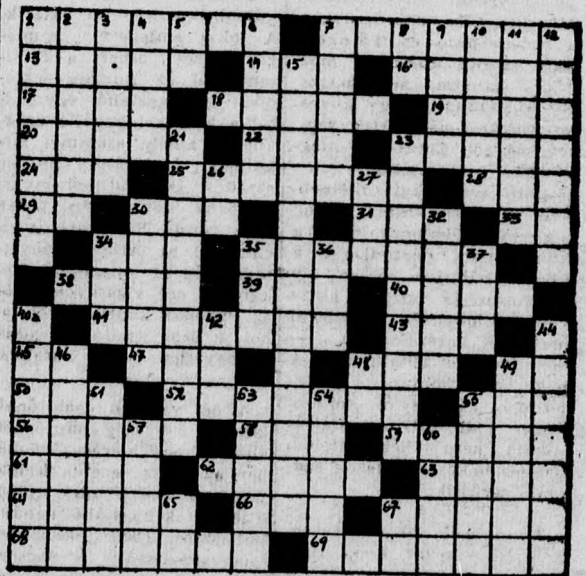
Igaz, hogy az Uriel-bankháznak az az osztálya, amely a ravasz, mérsékelt és csaknem állandóan mosolygó Gábor vezetése alatt állott, a kellő költségek és kamatok ellenében továbbra is leszámitolta a gettó előkelőbb, értd hitelkepebb tagjainak, így Goldberg Joel és Fianak a váltóit és elismervényeit. Tette ezt akkor is, csupán a megbízhatóságra való tekintettel, egyébként azonban válogatás és megkülönböztetés nélkül, amikor már a bécsi példán felbuzdulva a bácsiai udvar kultusz-temploma számára toborozta a híveket. Joel épp üzleti nehézségekkel küzdött és így nemigen szakíthatott Urielékkel. Különben egy életen át fájlalta, hogy nem kínálkozott más megoldás: ha nem volt meg a kellő forgótőkéje, meg kellett maradnia az elrugaskodott testvérek hűbéresének. Szinte kapóra jött, hogy a bécsi, brünni és manchesteri gyárak ragaszkodtak az Uriel-bank eszkomptájához, még azután is, hogy Móríc hátat fordított Jákób népének és Gábor Jákob házában, ők bízták a bank bontásában, mivel a négy világvárosban ismert és fizetési kötelezettségeit pontosan teljesítő Rothschild-házzal maradt összeköttetésben.

Ezt azonban Goldberg Joel hiába próbálta volna a gettónak megmagyarázni. Hogy a gettó az ügyről hogyan vélekedett, azt egy szókimondó házaló, bizonyos Szimche Sicherman fejezte ki itt nemrég. Szimche, akinek reb Joel a további árúhitelt megtagadta, megállt a szerencsétlenül nagykereskedés ajtajában és csak részben a bolt felé, inkább azonban az utca felé hallatta intelmeit:

(Folytatás kedden)

KERESZTREJTVÉNY

1955 JUNIUS 10.

Vizsintes: 1. Hires angol szí-
nész. 7. Halfajta. 13. Arab név.
14. = 55 függőleges utolsó betű.
16. Vissza: német birtokos név-
mása. 17. Neves pesti színes volt.
18. Ismert amerikai cigareta. —
19. Szunnyadó. 20. Katonai gyar-
korlat — id. nyelven. 22. Az ame-
rikai republikánus párt nevének
rövidítése. 23. Olasz város, idegen
fonetikával. 24. Tagadószó — an-
goli. 25. Ilyen bizottság is van.
26. Becézett férfinév. 29. Foneti-
kus mássalhangzó. 30. Ilyen pol-
tika is van. 31. Vissza: nemzet-
közi fórum, röv. 33. Egymást kö-
vető magánhangzók. 34. Testrészt.
35. Nemrég elhunyt francia író.
36. Tészta. 39. Nővény névelővel.
40. Vissza: dísznő. 41. A magán-
tulajdont jelképezi. 43. Cseh férfi-
név. 45. Skálahang. 47. Kevert
Mór. 48. Becézett női név. —
Vissza: fonetikus mássalhangzó.
50. Vallási szertartásban hangzik
el. 52. Vissza: unokája van. 55.
Művészet, id. nyelven. 56. Meden-
ce. 58. Z. K. O. 59. Angol zene-
szerző. 61. Vissza: diaszpóra —
névelő. 62. Vissza: vérbaj — fo-
netikus. 63. Olasz folyó. — 64.
Izraeli szervezet. — 66. Tr. . . a
több mint dupla. 67. Betűhíányai

formál. 68. Szekrénykellék. — 69.
Francia filozófus.

Függőleges: 1. Filmszínész. —
2. Magyar bajnokatléta. 3. Vissza
úgy tűnik — héberül. 4. . . vassa
a pénzt. 5. A vizsintes 1. első és
utolsó betűje. 6. Értékes. 7. Viss-
za: zenei mű. 8. = 30 vizsintes
első betű. 9. Betűhíányai magyar
származású izraeli színész. — 10.
Francia város. — 11. USA állam.
12. Fontos ipari anyag. 15. A film.
21. Német-zsidó festő. 23. Fran-
cia filozófus. 26. = 22 vizsintes
kezdetű. 27. Vissza: ilyen hárfá
is van. 30. Pafeldolgozó telepen
van. 32. Ilyen harc és ruha is van.
36. Tészta. 39. Nővény névelővel.
40. Vissza: dísznő. 41. A magán-
tulajdont jelképezi. 43. Cseh férfi-
név. 45. Skálahang. 47. Kevert
Mór. 48. Becézett női név. —
Vissza: fonetikus mássalhangzó.
50. Vallási szertartásban hangzik
el. 52. Vissza: unokája van. 55.
Művészet, id. nyelven. 56. Meden-
ce. 58. Z. K. O. 59. Angol zene-
szerző. 61. Vissza: diaszpóra —
névelő. 62. Vissza: vérbaj — fo-
netikus. 63. Olasz folyó. — 64.
Izraeli szervezet. — 66. Tr. . . a
több mint dupla. 67. Betűhíányai

UJ KELET

KÖZNEVELÉSI LAP

REJTVÉNYPÁLYAZAT

SZELVÉNY

1955 JUNIUS 10.

Név: _____

Cím: _____

KISS JÓZSEF HÁZIRABBIIJA

Irta: Dr. Hajdu Menáchem-Miklós

Sietek a risájnos irodalomtörténet urakhoz, hogy le ne kessek. Nem tudnak ugyanis a korifeusok arról, hogy mi zsidó büszkeségünknek, a Simon Judit és Reb Májor Litvak költőjének — házirabbija is volt.

Nem egy rabbi azok közül, akik bejáratoskodtak a Népszínház-utcai házban, de egy szmichutos ráv, egy fő-rabbi, aki Kolozsvártól kezdve Szentesen és Dombóváron ez offo prédikált, pázskenolt és közben a változóság kedvéért perlekedett jobbra-balra a kilében.

Nem th-állás volt a korsorásköltő házirabbisága. De olyan funkció és hatáskör, amiből mindenyéb „übliche Nebenwolumente” minden mellékkeseret csurranásának — csöppenésének pótléka nélkül élt-éldégit A Hét portáján a főtisztelendő házirabbi.

Az irodalomtörténet pragmatikus teljességébe tartozik mindez. Illik tehát hiteles forrásokra hivatkoznom. Megtehetem. Elő forrásokra akadok a folum szomszéd-ságában. Két rabbi. Véletlenül mindkét források Natánján találhatók.

Vagy hét éve megkérdeztem dr. Karmill-Weinberger Mose, volt kolozsvári fő-rabbi, aki Izráelben a középiskolai pedagógia módszeres irányításában munkálkodik, hogy: vajjon találkoztott-e Kolozsvár zsidó-életnek annálseiben dr. Klein Jakob fő-rabbi nevével?

Hogyisne? Megirtam a kolozsvári hitközség történetét és ebben természetesen szerepel dr. Klein Jakob aki a múlt század nyolcvanas éveiben a neológ hitközségnek volt a rabbija, dr. Eisler Mátyás fő-rabbisága előtt.

A másik forrás dr. Friedmann Gyula, a pesti hitközség volt vallásoktatási szakfelügyelője, az OMIKE főtitkára, aki megédeimet pi-henésében a natánai Málben hallgatóságot látja el szemeli csemével. Dr. Friedmann Gyula Szentesen volt fő-rabbi, elődje pedig a Rabbiseminarium tudós professzora, dr. Hoffer Armin és dr. Klein Jakob voltak.

Noshát, dr. Klein Jakob volt A Hét házirabbija, ha úgyetszik, vezető-fő-rabbi.

Titokban? Alénven? Pseu-donimnak múltát és feleke-zeti exponátságot elfeledtöntésben? Talán azért, hogy meg ne lássák a rossz szemek, meg A Hét finy-nyasabb olvasói, hogy rabbi is ül az irodalom előkelő konyháján? Lezsidóságot-ták úgy is eléggé, szinliberá-lizmusban szívárványló idők ben is. Kiss József lapját.

Katolikus hitoktatók, káplá-nok és plébánosok, alig győ-zték a csatát gimnáziumi ön-képzőkörökben, hogy keresz-tény fiú meg ne fertőze lel-két a költővel, aki a magyar zóna duplán-dús aratásáért főházkodott napistenhez.

Jószere és újállás beharangozója irodalmi ber-keken a sinúj hásem, az új mázál kovácsoló névval-toztatás. Kiss József min-denekelőtt jakabantanította, aztán egyben katonasította kiválasztott rabbiját.

— Dr. Klein Jakob koloz-vári, szentesi, dombóvári fő-rabbi a múlt! — mondta ki a szentesiaktól a főszereplő-laptulajdonos.

Az új magyar irodalom századvégi várbástyáján ce-lebráló rabbinak: dr. Katona Jenő lett a neve. Meg-előzte ezzel a névvel azt a másik Katona Jenőt, aki később a Nyugat gárdájában foglalt helyet.

A Hét Katona Jenője nem akart konkurrenciát támas-tani a Nyugatnak. Házirabbi volt, — viszont dom-bóvári végkéleltése után rabbikkal se kerzurrált többé.

A főtisztelendő úr kiugrott a reverendából. Miért, miért?

se, egyesegyedül csak ő volt a tudója annak, mely célból vitte mégis magával Dombóvárról a díszes ornatust, amelyet a község püspök-kövérséges alkatára készí-tetett. Csak nem azért, hogy eladja ezt Pesten két ifjú szeminaristának? Két kis-papocskának kikerülhetett ebből a díszöltözete.

A dombóváriak se álmod-ták valaha, hogy legelső lel-készüknek életítja egyenest a magyar irodalom műhe-lyébe torkollik. Ahol pedig nem lehetett perlekedni fő-kántorral, metszővel, gábé-val, vagy környékbeli kar-társakkal.

Hogyis birta ki ezt az el-vonókúrát, vérbőséges ke-velésnek kinszenvedését dr. Klein Jakob Kolozsvár, Szentes és Dombóvár had-szintere után?

Hetven éve bontották le Dombóváron a fehérre me-szelt, régi templomot. A hit-közég akkor még status-quoante-alapon állt és új, díszes templomot épített. A régi hajlékba is, az újba is, a túladunai ortodoxia dísz-e, tudományak és tanításnak meleg kedélytől, szívjószágtól és mélységes bölcseségtől át-hatott előkelősége, a hó-gyészli Goitein rabbinasz-tíának már harmadik nem-zedéke: Goitein Elijáhu Menáchem fő-rabbi — válják ál-dassá fölöttünk áldados éle-téne — emlékezete — jött el drőse-látogatásokra.

A nyolcvanhatos törvény anyakönyvi kerülettelé léptet-e elő a hitközségek és fő-kántorunkat, melámedunkat, reb Weisz Májert rabbihe-lyettesi és anyakönyvvze-tőli titullal ruházta föl. A község a sehus-sehal status-quoante állapotból átállt a neológia kongresszusi szer-vezetésébe.

Formaság volt ez csak. Az őregeink protokolba diktál-ták: „Az álmémor (a tóra-olvasás közepén kimagasol-pódiuma) harminc éven át nem mozdították el az új templom közepéről.” Dehogy is fogják ők leutánozni a bonyhádi szétszakadást, még kevésbé a pécsi, kaposvári, kanizsai, fejférvári és győri neológokat. Maradt is minden az álmémor körül nem harminc évig, de mind a mai napig a régi. Nem minden: a gyülekezetet meg-tizedelte a huszadik század történelmének sátni gonosz-sága.

A hagyományhűségére rá-tartós új templomba jött to-vábbra is az ősi ünnepek, meg pészách előtt Goitein Elijáhu Menáchem fő-rabbi és hozta elmaradhatatlan intelmeit s bölcs tanításait. Így magyarázta, így mondta eztmegett a Hegyeszer Ráv, — emlegették nálunk a sza-vát és döntését ötven év múltán is.

Egy ősi ünnepi sorra a boldog édesapa fiát, a kop-enhági fő-rabbiát, delegálta hozzánk, aki vállalta, hogy megtanulja a magyar szó-noklást is, — és így Dom-bóvár a Goitein-dinasztiától kapta volna meg első rab-biját. A sors másként dön-tött. Dr. Goitein Hirsch fő-rabbi negyvenhárom korában meghalt Kopenhágában. Fe-lejthetetlen édesapja 1902-ben tért meg eleihez. A cá-dikkhoz való zárandoklás megilletődésében utazott apám Hőgyészre, a temet-ésére. En már az unokától, a rabbi-aslád hatodik nem-zedekétől, kaptam husznöt éve megható dedikációját Elijáhu Menáchem — nagy-apánk halála után megje-lent, utolsó háláchikus mun-káját.

A hőgyészli ortodoxia meg-tizedelt maradáknak ma is Goitein-ivadék a rabbija. A család többi tagjai, — Goiteinok és Duschinskyek, — rabbikkal, jogászok, bírák, ta-nárok, diplomáták: Izráel-

ben és messze a nagyvilág-ban a zsidóságnak, tannak és cionista építomunkának fákvayivői.

Dombóvár a kilencvenes évek elején rabbiválasztásra készült. Három kiválasztot-tak a frissenmázolt neológ-ból felutaztak Pestre. Egyenest a Rabbiseminar-iumba és kértek maguknak ott egy nagytehetségű ifjú papot. Persze szerényen a legjelebb tanítványra re-flektáltak.

A Szeminarim világhírű három B-je, Bloch Mózes, dr. Bacher Vilmos és dr. Blau Lajos professzorok tanították a Rökk Szilárd-ut-cában. A triász dísz-őrege előtt a jóvidék előadta, mi-járásban vannak.

Szeretnénk egy fiatal rabbi, aki magasan szár-nyaló, ékes-szavú, hazafias lelkeségű, magyar hitszó-nok, tudjon azonban hoch-deutsch németséggel is pré-dikálni az őregeknak. Emel-kezdjek felül tartásban is hivel fölött, sudártermetű papot szeretnénk. A szónok-lás művésze mellett ismer-je az énekélés nuszáchját is, hiszen tetszik tudni, Jom Kipur akonnyan óvé a Neáll és máskor is elkel a jó se-gítség a kántor, meg a bál-tífle mellett.

A deputáció egyik tagja Amerikájárt őrsmester és szikvizgyáros volt. Szer-nyen hozzátette:

— Jó volna, ha tisztelen-dőurunk tudna angolul, vagy franciául is. Mintaiskola ugyanis a miénk, a szek-sárdi tanfelügyelő úr meg-dicsérte tavaly is az iskola-zékét. (Hogy a tanítóknak szólt az elismerés, ezt az amerikai elhallgatta.) Az „államokban” tapasztaltam, hogy „jelen fin de siecle — időnkben” a nyelvtudás igen fontos. A magyar iz-ráelita nézzen előre! Nagy-kanizsán is így teremtet-t Bun Samu igazgató a pol-gárból kereskedelmi.

A Talmud mély tengerén hajózó kormányos, a tanári kar elnöke, ősz Bloch Mózes Mester türellemmel vég-sighallgatta a részletes vuncscetlit. Aztán mutató-jával belebőköt a levegőbe.

— Szabad tudnom, mit fi-zet a hitközség a rabbija-nak?

— Fizetünk a rabbinak évi ötszáz forintot.

Hát magyar hitszó-nok legyen és német pré-diger? Es szépmember legyen, magasember, és úgy tudjon énekelni, mint a fő-kántor? Es tanitson angolul, vagy franciául az ötödikben, meg a hatodikban. Kap ezért fe-lelességstül havi negyvenegy forintot és hatvanhat kraj-cárt.

Belebőköt nagyszeliden újra a levegőbe a Mester.

— Und sagen Sie, meine Herren, soll der Kandidat vielleicht Meschuge auch sein! (Mondják csak uraim legyen talán kissé ütődött is a jelölt?)

De nem anyagiakon mu-lott, hogy a nagyszerű pró-bászoklatok után se vá-lasztották meg sebtiben az én kilemben se dr. Diamant Gyulát (a későbbi vikovári fő-rabbi), se dr. Spira Ja-kabot (Bisenz és Maehrisch-Ostrau fő-rabbiát), se a leg-első jelöltet, — jivádel lö-chájim, a gondviselés szá-mosítsa áldott éveit Pest-országban — dr. Krisháber Bélát. Volt, akit túlfiatal-nak találtak, volt, aki töl-töttkaposztát evett az egyik előjárójánál, akinél nem mőhádér min háromhádérin volt a főzökánál. Az egyik kandidátus meg nem lépett három lépést hátrafelé a Sámenezré befejező béke-fóház előtt. Csak kettőt. A harmadik lépéssel beleüt-ődött volna a mögötte álló padba.

Ugy mondták a hangadók: hátszen szép-szép az orná-tus, van valami a modern-

ségben, de a Hegyeszer utó-lásában konzervatív rabbi-t kell választanunk.

— Vigyázzunk, — szót a Kereskedelmi Kaszinó —, nem tréfa ez a választás: a rabbiállás az egy definitív állás. Meg kell alaposan nézni, kinek adjuk a stál-lyumot.

Ujból áttanulmányozták a pályázatokat és kiválasztot-tak a Kolozsvár után Szentesen működő nemzeminá-rista rabbi beadványát. Dom-bóvár messze-messzeségben van Erdélytől, de a művelt kereskedők hallották híre-tünevét kincses Kolozvárnak. Szentes? Az se lehet a világ végén, ha nem is volt még Dunahid Baja és Bátaszék között. Elhatározatotott, hogy a bálbószok közül kettőn utaznak el Szentesre. Né-zék meg Csongrád-megyé-ben, kicsoda dr. Klein Ja-kab fő-rabbiur.

Igyls történt. A szentesiek a derék sláchok előtt nem takarékoskodtak dícséretek-kel és elismerésekkel. Ők tudták, miért. A küldöttek beszámoltak tapasztalataik-ról és dr. Klein Jakob meg-választott egyhangulag a dombóvári kongresszusi hit-község fő-rabbijává.

Nem teit bele sok idő és csakhamar rájöttek az óva-tosak, hogy rosszul választot-tak. A gyülekezet bele-fáradt az éles pipulókba hangolt kiállásokba. Napl-renden voltak a határsérté-sek, öszetüzések, perleke-dések. Hat év múltán a hit-község lefizette a nagysum-májú végkéleltést első rabbijának.

Az új templomban pedig sietve lebontották az új szó-zéket, amelyet az első rab-bi saját tekintélyes terme-tére építtetett a helyi asz-talomesterrel. Ujból behoz-tak a frigsyekrelyé elé a Goitein Elijáhu Menáchem békés igéiből megszentelt, régi, egyszerű stendert, ha-jt szónokolni Rosenthal Tóbiás Bonyhádról, Lebovics József Mágócsról és dr. Herz-og Manó fő-rabbi Kapos-várról. Csak harminc év el-múltán töltötték be újból a Hiblével, aki ékes szónok-lelkességes szentszólgálat után együtt ment hibeivel a de-portáció vértanuságába.

Inni, vagy nem inni

Irta: Löbl Margit

Ismét felvetődik a sokat vitatott kérdés; mi jobb; inni vagy nem inni a nagy melegben? Ezzel a kérdéssel kapcsolatban most jut eszembe Békeffi Lászlónak egyik konferenciáján kifejtett elmélete, — amit ez esetben is remekül alkal-mazhatunk, — mely szer-int „mindenben mindig két eset van”. A kérdés; inni, vagy nem inni? Ha inni, úgy hüt-e az, avagy sem? Hi-deg ital, vagy meleg ital hüt-e jobban? Gyakran, vagy csak ritkán igyunk? Egyszerre keveset, vagy akár sokat is ihatunk? Édes, vagy savanykás ital hüt-e jobban? És így kér-dezhetnénk még tovább is, ha nem volnánk bizonyosak abban, hogy a felsorolt kér-deéseket minden egészséges ember maga tudja a legjob-ban eldönteni, hogy mi és miképp a legjobb neki. Van, akit a hideg ital hüt jobban, van akit a meleg ital elé-gít csak ki. A hüsítő ital-ban az a lényeges, hogy azonnali enyhülést hozzon. Enyhülést szomjúság és me-leg ellen egyformán. A ta-pasztalatok szerint, (két eset van) akik türelmetlen természetűek, azok a legel-őzre meleg, vagy szomjúság-érezet nyomban isznak, utána percekben belül izzad-ságszőpök gyöngyöznek ki rajta. Ezt az izzadságtö-rist a szellő, vagy száraz levegő gyorsan elpárologtat-tja, ez igen kellemes és ha-tásos hütési mód. A mér-sékeltébb ivók, akik nem isznak azonnal, nem isznak gyakran, de ha már isznak, úgy bőségesen isznak, az eredmény ugyanaz; ritkáb-ban, de kiadósabban izzad-nak. Füllött, chamzsinos melegben kétszeresen szen-vedünk a melegtől, mert a levegőben sok a vizpára, ezért testünk nem tud elég vizet elpárologtatni. Viszont a száraz szellő, vagy a ven-tillátor erős légáramlása is azért hoz enyhülést, mert gyorsan elpárologtatja bő-rünkről a nedvességet. A bőrön keresztül elpárolgó víz a szervezet hőmérsék-le-tét szabályozza.

jük és persze tejszinnel ve-gyítjük. A banán-fagyalt-hoz tejszinen kívül” kevés-likört is adunk és úgy ráz-zuk össze habosra.

Macedoin: Negyed kg-cukrot 1 pohár vízzel fel-forralunk, lehütjük. 1-2 ci-trom levét hozzászúrjuk, 1 dl. likört és különféle, apr-óra szeletelt gyümölcsöt keverünk közé, (lehet konzerv gyümölcs is). 1-2 óra hosszút jégsekrényben tart-juk, majd poharakban tej-szinnel tálaljuk.

Narancs-macedoin: 5-6 drb. narancsot meghámo-zunk, a fehér héját is gon-dosan letisztítjuk, aztán apr-óra felvagdajuk és por-celán, vagy üvegáliban jól lecukrozunk, 3-4 narancsol-vét rányomjuk, mázsolával megszőrjük, fél dl. vanília-likörrel meglocsoljuk és poharakba tálalva jégbe hütjük. Fogyasztáskor tej-szinhabot adunk a tetejére.

Hideg csúja: Öt evőka-nányi cukrot aranszárgára pirítunk, majd ráöntünk 1 liter vizet és addig kever-getjük míg feloldódik s ha felforrt, 2 csapot kanányi teát főbunk bele és leves-zsük a lángtól. Befedve tartjuk, 2-3 perc múlva le-szűrjük, lehütjük és jégbe hütjük. Tálalás előtt fél dl. rumot, fél dl. vanillialkört főtünk hozzá, poharakba töltjük és minden pohár te-tejére egy citromkarikát teszünk.

Citromos limonádé: Ne-gyed kg. cukrot 1 pohár vízzel 2 darabka citromhéj-szelettel felforralunk, át-szűrjük és lehütjük. 6-8 drb. citromot kinyomunk, átszűrjük és a sziruppal összekeverve jégbe hütjük. Fogyasztáskor sódavizet vegyítjük. Ugyanígy készít-jük a narancsszőrpöt is, csak a narancslevet citrom-level vegyítve adjuk hozzá.

Alma-szóf-ital: Negyed kg. almát megmosunk és héjától a kóposztaresezőlőn leereszljük, azonnal meglocsoljuk egy citrom levél-vel. Fél kg. megmosott és lesze-mezett szófővel egyáttál át-prézeljük, vagy átúráljuk s ha szükséges, édesítjük. Vendéglátáskor tejszinnel is tálalhatjuk.

Sárgarépa-ital: A friss és megfőtt sárgarépát megreszeljük, kiperesljük, cukorral, vagy mézzel, jó bőven citrom, vagy narancs lével elkeverjük és jégbe-hütve fogyasztjuk. Ugyan-így készíthetjük parad-icsomléből, céklaléből, piros és fehér hónaposretek le-veből, spenótból, zöldpetre-zselyemlevéből, stb.

Kávé-essencia: Öt evő-kanányi cukrot barnára pirítunk, (vigyázzunk, hogy ne égett legyen) ráöntünk 1 liter vizet és addig kavar-gatjuk, míg feloldódik s ha felforrt, 10 dg. darált ká-vét beleteszünk a kávéfőző-be és a fővő cukrosvízből annyit öntünk rá, hogy az egész kávé átmedvesedjen, megduzzadjon. Aztán kis időközönként részletekben hozzáöntjük a mindig for-rásban lévő cukrosvizet. Az így készített kávé erőse, igen jóízű és jól leduga-szolt üvegben jégen napok-ig tartható és használható, hideg, vagy meleg tejjel keverhető.

„DELTA” MATITJAHU WEISS
fordító és sokszorosító iroda
ötömmel értesíti ügyfeleit, hogy irodájában a
telefonat felszerelték.
Telefonszám: 62465.
T.-A., Achád Háám 21. (Allenby-uti templom mellett)

GANÉ SIMSON SZALLODA
PENZIO.
Migdal Askalon
Kibővítve, a legnagyobb komforttal, megnyílt.
ELSORENDU KOSEK MAGYAR KONYHA.
ROVARI ERNO.

Felhők a tengerszorosok felett

Részlet Jámor Ferenc: „Egy újságíró noteszéből”
címen készülő riportgyűjteményéből

Amikor vagy huszonkét évvel ezelőtt Konstancaiban Palesztina felé vitt egy román hajó, akkor is felhők voltak az ég a Dardanellák fölött. Igaz, akkor valódi felhők loptak az égről és nem szimbólikusak. És szemerkélt belőlük és nem világpolitika. Apró cseppek, de megis nedvesek. Ennek ellenére is kint álltam a parancsnoki hidon, a román tengerészkapitány mellett, aki mesélt, egyre mesélt... Kurta történetei olyan bájosak voltak, mint valami Pierre Loti novella, amihez eleven illusztrációul ott volt a tenger. Okos volt a kapitány és feltűnően szellemes, kicsit cinikus is, annyit járta a tengert, annyira ismert; ebben a hosszúságú, intim viszonyban annyiszor látta meztelenül. Nemesak földrajzi, kereskedelmi titkait is feltárta a tenger előtte.

Ott volt Trója — mondta és a part irányába mutatott.

Trója — sóhajtottam utána áhitattal a szót. Igen, hiszen Trója volt az a város, amiről többet tudtam, mint a világ összes többi városairól együttvéve. Hány verset tanultam Párizsról? Egyet sem. Londonról sem tudtam egyetlen versszakot,

de Trójáról legalább 1200 sort tudtam kivülről. És milyen sorokat? Nehéz öngörögnyelven hol dübörg, hol méltóságosan hömpölygő hosszú hexameterreket a gyorslábú Achilleszról, a hókaru Héraról, Párizs al-májáról és a dárдавető Priamoszról. A régi verssor, mint könnyű remegés futott át a szívemen, a válamon meg ott borzongtak az esőcseppek, s befűrték fejüket a kabát szöveteibe. A kapitány, akin bő viaszos vászonköpeny és oszma-va van, keztyűs kezét válamra teszi.

Feküdjön le nyugodtan, még megfázik szép Heléna miatt, akit Homerosz találta ki, mert akkori ideálok szerint szebb az, ha szép asszony miatt verekednek országok seregei, mint amott azért a keskeny tengerszorosért, amit, ha nem esne az eső jobban láthatna. Aki ott a parton ül, az könnyen szedhet vámot minden keresztül haladó hajótól. A vámszedés joga volt a szép horog, ami a görögöket Trójáig csalta, s nem a szép asszony csábító szeme.

Hogy szent Trója leomlott — szavalta tréfásan, tíz százalék vámot szedtek minden keresztülhaladó hajó portékájából a görögök.

Leandertől — Kemálig

Egy este a szél eloltja a fátylát. Leander támpont és fényjelzés nélkül úszik a sötét vizen. Hero szíve kialudt? Oly sötétek a vizek. Nincs többé ereje Leandernek megbirkózni a hullámokkal. Reggel, mire elé sodorják, s a hú barát-önként osztja meg a hullámsírt kedvesével.

Csoda-e, ha Byron lord, akinek sohasem elég saját viharzó érzelmvilága, irigy erre a hallatlan skálájú szerelemre, hamar utána akarja érezni a nagy mitológiai érzelmeket is, elmegy új Tyrtalosnak az új Görögországba, s ott, azon a helyen a túlsó parton, éppen ott, meggyújtja a fátylát és elindul úszva, mint egykor Leander Heró felé, hadd érezze, miközben karjával a vizet hasítja, mellében dagadni Leander szerelmes szívét.

Hogy azután mit érzett, azt később megírta egy csinos, kellemes versben. Egy óra tíz perc alatt ért a partra, s szerelem helyett egyfajta, a versenyzőre jellemző fáradságot érzett. Olomsúlyt a tagjaiban. Látta is ugyan, de nem szerelmi lázt, hanem náthalázt a hideg vízben való úszás miatt.

Xerxes, akit nálunk Achaszvrusnak hívnak, odahaza szintén Leanderszerű jelenség volt, részben Vásti, részben Eszter királyné közt. Ezenkívül azonban világirodalmat is alapított, és mikor például a Dardanellákhoz ért nem gondolt Leanderre, nem gondolt tömérdék feleségére, hanem méltóságos szétzsedte a hajót, deszkáiból habozás nélkül hidat vert, s gyorsan átvonultatta seregét azon Európába. Így vonult makedoniai Nagy Sándor is, csak fordított irányba. Ő Európából jött Ázsiába. Azóta is egyre járták a hadak a Dardanellákat, hol keresztben, hol hosszában. Verték egymást görögök és törökök, aztán törökök és görögök, közben koronként felbukkantak velencei, bizánci, angol, francia, olasz flották, amelyek a szoroson keresztül be akarták verekedni magukat Isztambulig, vagy a Fekete-tengerből ki akartak jutni a Földközi tengerig.

S mint ahogy a trójai háborúban is burkolt volt a cél, később is úgy rémlett sokszor, hogy a félholdért, vagy a keresztért folyik az

öldöklés. Valójában gyűlölet nélkül, hidegen és józanul vitták fegyveresen a seregek a tíz százalékot. Így érhető a trójaiak különös harci modora is. Kiáll a két tábor két hőse, s órák hosszat szidalmazták és bocsmerlik remek dialógusban egymást, mielőtt össze-csapnának. Mert csak úgy egyszerűen, magától értetődően, nem tudnak indulatba jönni. Miért is? A vámvitá- lását, vagy védelmét meg- sem lehetett lovagi érnnyé- ülni, s a nemes, férfias ér- zelmek csúcsponjtávé tenni.

Itt, e szűk ponton tartot- ta vissza Kemal pasa az első világháborúban az an- goloikat és a franciákat, akik Gallipolnál nem tud-

szón volt a valóságos arany- gyapju. Ezért tették meg az argonauták a nehéz utat. A Boszporusz olyan, mint egy kigyó ebéd után. Csupa dagadt has és csupa karcu derék, öt kilométer, ahol a legselesebb és 100 méter, ahol a legkarcusabb. Kerek tavakból összefüggő lán- c. Nehéz lehetett megtalálni a kijáratot az egyik kerek tóból a másikba. Azonfelül a Boszporusz tulajdonké- ppen egymásra rakott folyó. A víz felső rétege a Fekete- tengerből a Márványtenger- be folyik, elég gyorsan, 4 km óránkénti sebességgel, az alsóréteg meg fordítva, a Márványtengerből a Fe- ketebe. Az argonauták a Fekete-tenger felé mentek és mert a hajó a természet rendje szerint a tengeren és nem a tengerben úszik, természetesen az áramlatok- kal szembe mentek. Ezért láttak a folyton kanyargó tengerszorosban összecsukó- dó hegyeket, mozgó sziget- ket. A háriák, akikkel megütköztek, meg az óriá- sok királya, s egyéb miti- zál, amikor „öröktűznek” használták.

Strabo, a történetíró, aki köszvényes, emellett jó kopasz és minden illúzióitól mentes volt, megírja az utazás igaz- okát. Aranyat mostak ott a párszki a homokból kecs- keszörön át. Ez a kecske-

elásott kincset. Kinyitotta a szikla a keblét, de csak a félkincset adta oda a hű- len barátnak.

A Boszporusz nyugodtabb éveinek emlékei, fából épült házak mellett, ragyogó fehér márványpaloták és a mecsetek fémblől készült kupolaparkái verik vissza a lenyugvó nap utolsó suga- rait. Itt voltak egykor a szultánok nyári háremei, meg a nagyvezíreké, az egyiptomi kedivéké, sőt né- mely francia márké is, akik az első világháború előtti esztendőkhöz nyárára meg- szerették a török állampol- gárságot és a sűrűn rászó- zott ablakok mögött tanul- mányozták a poligámia pi- káns titkait.

Ez a kedves Boszporusz két oldalán a rózsakertek- kel, a sötét ciprusokkal, pineákkal és mesebélien lila virágaival, a föld politikai forgása következtében, meg- jött az árnyékos oldalra ke- rült. Az árnyék tulajdonké- ppen már Nagy Péterrel kez- dődött, aki sokminden egyéb között Hollandiában hajó- ácsolást is tanult. Amikor hazament, kereste a tengert, hogy azon flottát építsen. Kereste, de nem nagyon találta. Oroszország száma- ra a természet fukar kéz- zével mérte a tengert. Fent, északon a kikötők télen többnyire befagynak, a Káspi tenger akármilyen nagy is, végeredményben zárt tó, a Csendes-óceánon nemigen van hova menni, a Fekete- tenger pedig mi más a Boszporusz, meg a Dardan- ellák nélkül, mint egyszerű- tekndő.

Dáriustól Nagy Péteren át napjainkig

Ott, ahol a Boszporusz a legkeskenyebb, vert hidat Xerxes apja, Dariusz, amik- or ráment a görögökre és egy sziklába vert trónszék- ből nézte, hogyan vonul át a hidon 700 ezer főnyi had- serege. Ugyanezen a pon- ton, ma Anatolnak hívják, a bizánciak parancsa elle- nében, II. Mohamed nagyseb- tében egy tornyot épített s mikor ezzel kész lett, lán- cokat húzott keresztül a Bosz- poruszon és nyugodtan sar- colta a bizánci hajókat. Csak pénzért engedte ke- resztül a kereskedelmi flot- tákat a láncon.

A Boszporusz két partja többé-kevésbé megőrizte tör- ténelmének emlékeit. A tör- ténelmi időkben a tornyokat vagy legalább azoknak rom- jait. A mitológiai időkben a legendákat. Van egy óriás hegy az ázsiai partján. Nem a hegy óriás, az nem több, mint 200 m magas, hanem egy sír van rajta, ami óriás testére van szabva. Hét mé- ter hosszú és két méter széles a sír. Kőperem veszi körül, meg virágágyak. Er- re a sírra ráfogták, hogy az Akimoszé, akivel itt Já- zon annakidején megütkö- zött, vagy a Herkulesé, a mohamedánok viszont, mert Josua az ő legendáikban óriás volt, idehurcolták Mo- zes utódának képzeletbeli holttestét.

S itt mutogatják mai nap- ig a hú sziklát, amely alatt két tengerész valamikor el- ásta közöttük szerzett kin- cset. Hát meg az egyik egyszerű csaka orvul a sziklá- hoz vissza, hadd szerezze meg magának egyedül az

Ma már persze, ilyen ha- jók nincsenek. Ötven izraeli grusért egy óra és húsz perc alatt első osztályon végigvisz a hajó a Boszpo- ruzon, a Márványtengertől a Fekete-tengerig.

Ma már persze, ilyen ha- jók nincsenek. Ötven izraeli grusért egy óra és húsz perc alatt első osztályon végigvisz a hajó a Boszpo- ruzon, a Márványtengertől a Fekete-tengerig.

Ma már persze, ilyen ha- jók nincsenek. Ötven izraeli grusért egy óra és húsz perc alatt első osztályon végigvisz a hajó a Boszpo- ruzon, a Márványtengertől a Fekete-tengerig.

Ma már persze, ilyen ha- jók nincsenek. Ötven izraeli grusért egy óra és húsz perc alatt első osztályon végigvisz a hajó a Boszpo- ruzon, a Márványtengertől a Fekete-tengerig.

Ma már persze, ilyen ha- jók nincsenek. Ötven izraeli grusért egy óra és húsz perc alatt első osztályon végigvisz a hajó a Boszpo- ruzon, a Márványtengertől a Fekete-tengerig.

Kiss József házirabbija

(7. old. cikk folyt.)

Megállt a Deli előtt. A ki- rakatban nincs az ananász. Bemegy a csemegeszentély- be.

— Deli úr, kérem, csoma- golja be az ananászt is.

— Végtelemül sajnálom, kegyelmesuram, nem szol- gálhatok már vele. Elad- tuk ma délelőtt.

— Ejnye, ejnye. „Mosko- vitz megelőzött.” Kinek ad- tak el a ritkapéldányt?

— Erre sétált délelőtt Kiss József főszerkesztő úr és megvette.

(... Miután minden garast a fogához kell vernie, — gondolta hozzá jóhumorral Lánzy Leó.)

Lánzyval, a már elpihent házirabbi siurjában két ki- siklás történt.

Ködem kol: tanította, nem szabad bankatáitányt előleg- ben fővenni, mert akkor sose lehet emelni a pauszá- lét. Másodszor meg: nem muszáj február zúmarájá- ban auszgetippelt friss ana- nász vásárolni; és ha igen, hát diszkrétén és álnéven, ahogyan a költő 1874-ben, amikor a népek a Képes Világot szerkesztette, Szent- esti Rudolf titkosságában írta a Budapesti rejtelmek című vérfagyasztó regényét. Pont egy évvel előbb, hogy Toldy Ferenc a Kisfaludy Társaságban fölolvasta egy Kiss József nevezetű poéta balladáját. Teljes harminc- nyolc évnek kellett még el- múltnia, amíg végre-valahára a jeles Társaság megnyi- totta kapuit a zsidó költő előtt.

Hosszú - nagy út vezetett az ananászig.

Igaz azonban a lamen- táló életművésznek volt. Babárral, borostyánnal, hal- halatlansággal és a februári ananással is...

Közzülés utáni hét volt és az első látogató, akit Révész Jenő főtitkár beje- lentett, Kiss József főszer- kesztő volt.

Lánzy Leó őszinte reve- renciával fogadta a koszo- rov költőt. Az irodalmi si- kereken felül megérdeklő- dte a lap üzletmenetét is. Mi- re a főszerkesztő úr kitérte a szívet. Száda a nyomda- számlát, nem kimélve az az Athenaeumot és Rausch- burg Viktor igazgatót, aki kiszedi a Hét utolsó gara- sát is. Jóhelyen vágott vég- g az Athenaeumon, hiszen a részvények a Kereskedel- mi Bank trezóriájában voltak.

— Nono, főszerkesztő úr, nem rosszember Rauschburg. Az édesapja, tudja, Győr- ben főrabbi volt.

— Hát jéhesze, az van. Bár szíve is volna a heti nyomdászámánál.

— És most verse szökkent át Kiss József az üzlet rüt prózájából.

„Kocog, süvít, gyötör esőbőrből — vödör, Mérleg, áthozat utolsó — kárhoszat. Babér elfonnyad... minden elmúlt. ... Marad az örök deficit.”

— Ezt az epigrammát nem én írtam, kegyelmesuram, — tette hozzá szabadkozva Kiss József. Egy ifjú barátom, Hajdu Miklós, a Nap szer- kesztője, küldte helyzetjel- lenésünket a Hét jubileumára. Bizony, minden garast a fogunkhoz kell vernünk, — sóhajtott a költő.

— Az Elnök belenezett az íróasztalán fekvő ivbe.

— Látom, a deficit stim- mel körülbelül. Az általányt a tek. kiadóhivatal fölvette már az előző két évre. Se- baj. Megpótoljuk ezt az ősz- szegyet ugyancsak kétszer: előbb a Legendák Nagy- apámról költője, aztán a Hét kiadója számára, az idej mérlegünk tiszteletdíja- ként.

„A mérlegpénz” köznapi szavával nem akarta meg- bántani a költőt. Dolgukvégén barátságos elváltak egymástól a Vébé- tété (Ferenc József valósá- gos belső titkos tanácsosa) és a poéta laureatus.

Konferenciázások és szá- macsépések után egyórafel- hazáindult az Elnök. A szé- passzonyra gondolt és úgy érezté, megvesszi mégis azt az ananászt.

Napi falatkenyér? Ez költői szókép volt a házirabbiól szóló nekrológ- ban. Kiss József elég soká házitanítószkodott és a „szed- re-májver”, a törbeli heti- szakasz átkántálása is rá- tartozott akkor régen a cse- meték előtt. Vallotta is, amit prelegált: nem egye- dül kenyérből él az ember. Gurmán volt a javából.

Banknagyságok fejedelme, Lánzy Leó kegyelmesúr, orvosi előírás méltóságában sétált be Andrássy-uti pa- lotácskájából a Fűrdő-utó- n a Pesti Magyar Kereske- delmi Bank székházába. Övé volt Pesten a legelső villany- batériás autó, ez püfögés- mentes csöndességben kísér- te az Elnökurat.

Egy téli reggelen friss ananász hívalkodott ariszto- krata kiválasztottságának csábító kelletésében Deli csemegéüzletének kirakatá- ban. Lánzy szokása szerint bement az üzletbe, összelá- lítottatta csomagját, amelyet déiben szoktak átadni soffő- rjének. Közben megkérdezte, mi az ára az ananásznak.

— Súlyban, kegyelmes- uram, az ananász ennyisny- nyi, vagyis hetvenhat koro- na. — Hogy kisebb legyen a szám, Deli mingyárt át- árbífrálta az összeget: har- mincyolc forint.

— Kissé sok. Drága ez még.

A kegyelmesur bement a bankba.

Közzülés utáni hét volt és az első látogató, akit Révész Jenő főtitkár beje- lentett, Kiss József főszer- kesztő volt.

„Kocog, süvít, gyötör esőbőrből — vödör, Mérleg, áthozat utolsó — kárhoszat. Babér elfonnyad... minden elmúlt. ... Marad az örök deficit.”

— Ezt az epigrammát nem én írtam, kegyelmesuram, — tette hozzá szabadkozva Kiss József. Egy ifjú barátom, Hajdu Miklós, a Nap szer- kesztője, küldte helyzetjel- lenésünket a Hét jubileumára. Bizony, minden garast a fogunkhoz kell vernünk, — sóhajtott a költő.

— Az Elnök belenezett az íróasztalán fekvő ivbe.

— Látom, a deficit stim- mel körülbelül. Az általányt a tek. kiadóhivatal fölvette már az előző két évre. Se- baj. Megpótoljuk ezt az ősz- szegyet ugyancsak kétszer: előbb a Legendák Nagy- apámról költője, aztán a Hét kiadója számára, az idej mérlegünk tiszteletdíja- ként.

„A mérlegpénz” köznapi szavával nem akarta meg- bántani a költőt. Dolgukvégén barátságos elváltak egymástól a Vébé- tété (Ferenc József valósá- gos belső titkos tanácsosa) és a poéta laureatus.

Konferenciázások és szá- macsépések után egyórafel- hazáindult az Elnök. A szé- passzonyra gondolt és úgy érezté, megvesszi mégis azt az ananászt.

— Deli úr, kérem, csoma- golja be az ananászt is.

— Végtelemül sajnálom, kegyelmesuram, nem szol- gálhatok már vele. Elad- tuk ma délelőtt.

— Ejnye, ejnye. „Mosko- vitz megelőzött.” Kinek ad- tak el a ritkapéldányt?

— Erre sétált délelőtt Kiss József főszerkesztő úr és megvette.

(... Miután minden garast a fogához kell vernie, — gondolta hozzá jóhumorral Lánzy Leó.)

Lánzyval, a már elpihent házirabbi siurjában két ki- siklás történt.

Ködem kol: tanította, nem szabad bankatáitányt előleg- ben fővenni, mert akkor sose lehet emelni a pauszá- lét. Másodszor meg: nem muszáj február zúmarájá- ban auszgetippelt friss ana- nász vásárolni; és ha igen, hát diszkrétén és álnéven, ahogyan a költő 1874-ben, amikor a népek a Képes Világot szerkesztette, Szent- esti Rudolf titkosságában írta a Budapesti rejtelmek című vérfagyasztó regényét. Pont egy évvel előbb, hogy Toldy Ferenc a Kisfaludy Társaságban fölolvasta egy Kiss József nevezetű poéta balladáját. Teljes harminc- nyolc évnek kellett még el- múltnia, amíg végre-valahára a jeles Társaság megnyi- totta kapuit a zsidó költő előtt.

Hosszú - nagy út vezetett az ananászig.

Igaz azonban a lamen- táló életművésznek volt. Babárral, borostyánnal, hal- halatlansággal és a februári ananással is...

La Gaine
Scandale
est en vente
M. GOLDSTEIN

fűző, melltartó
TEL-AVIV, Allenby 101.
Telefon: 3997.

8 Uj Kelet 1955 VI 10

Látogatás dr. Neeman (Neumann) Emilnél, az állami főszámvévőség vezetőjénél

U-NU NAHALALBAN

Jeruzsálem: Roméa. Az épülő kormányegyetemtől nem messze, hepehupás dombok és völgyek között lapulnak a különböző minisztériumok ideiglenes épületei. Virággyágy és fiatal facsemeték sorai enyhítik a hetek alatt elővárosított hivatali negyed komoly hangulatát.

Az állami főszámvévőség épületéhez, amelynek dr. Neeman (Neumann) Emil a gazdája, akácfasor vezet. Dr. Neeman most jött vissza külföldről. A pénzügy-miniszter megbízásából a német jóvátételről kellett különjelentést készítenie, ezért Londonban, Párizsban, Rómában, Milánóban meglátogatta az angol, francia és olasz állami számvévők és áttanulmányozta az izraeli állami kirendeltségek helyi elszámolásait.

Ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy megrajzoljunk egy érdekes életutat, amely Budán kezdődött és Izrael állami főszámvévőségének vezető pozíciójáig érkezett el.

Hol is kezdődött?...
Buda: 1918-at irtak akkor. Neumannékhoz vendég érkezik. A nagypapa, Dov Beer Duschinsky, az árvamegyei Nemesztó főrabijának mekkéit hozzák a Felvidékről.

"Hét éves voltam — emlékezik a nagypapa, — amikor először menekültem pogrom elől 1848-ban. Forradalom volt akkor is, ma is. Ugy látszik, forradalom és pogrom elválaszthatatlanok egymástól, — mondja keserűn. Aztán a kistiuhoz fordul, Emilhez: "Ha jószág most Talmudot tanulni velem, akkor segít nekem "De Bello Gallico"-ból magyarra fordítani a szöveget".

A forradalom idején, 1919-ben, második gimnazista korában, a kommunista párt bevezette a közgazdaságtant, mint rendes tantárgyat s ebben ő volt a legjobb az iskolában. Később, amikor a proletárdiktatúra megbukott, osztálytársai azt a vádat emelték ellene, hogy komolyan vette a "kommunista tantárgy"-t.

A Lónyay-utcai református főgimnáziumban diákkodott, amelynek igazgatója Ravasz Árpád, Ravasz László püspök öccse volt. Az igazgató jóváhagyásával, mint konzervatív szülőök gyermekét, mentesítették a szombati irtástól. Reich Koppel főrabbi anyai ágon nagybátyja volt, apai részről viszont három nagybátyja katonai tisztirangot ért el különféle fegyvernemeknél.

Brettségi után nagynénje, Marton néni meghívta Szombathelyre, hogy az ottani jesivában tanuljon. Egy év után beiratkozott a bécsi Hochschule für Welthandelbe és három évet töltött ott, majd nagybátyja meghívására Bolognába utazott, ahol 1935-ben doktorátust szerzett. Olasz rendszer szerint két diszsertációt írt: egy földszertációt "Ipari és kereskedelmi vállalatok analízise hitelképesség szempontjából" és egy mellékdisszertációt "Palesztina ipari és mezőgazdasági problémái" címmel. Ebben a második tanulmányban erősen támadta a Palesztinában gyakorolt zsidóellenes anglo-izraeli politikát. 1933-ban megnyerte a Magyar Kamara revizorok tudományos pályadíját "A kintlevőségek értékelése" című tanulmányával.

Budapestre visszatérve a Makkabea, majd a Magyar Cionista Szövetség intézőbizottsági tagjának választották meg. Klein Ignóccal együtt társigazgatója volt a Magyar Cionista Szövetség gazdasági bizottságának. Ez intézménynek a feladata a telavivi mintavásáron résztvevő magyarok megszervezése volt. Ezenkívül ő szerkesztette a "Palesztinai gazdasági szemle" című szaklapot is.

1939-ben érkezett Palesztinába turistaként, de az angolok a rákövetkező szeptemberben kiutasították. Kairóba ment és ott kapta meg a certifikátot. Palesztinában több hónapos munkanélküliség után a szakszervezet munkaközvetítője révén a Szochnut-hoz került, ahová Fekete Mihály professzor adott róla referenciákat. Itt a pénzügyi osztályon bankvezetést csinált, majd 1943-tól kezdve ő volt felelős a külföldre küldött pénzügyi jelentésekért. Néhány részvénytársaságnál ő képviselte a Szochnutot. A függetlenségi háború idején, 1948-ban Eliezer Kaplan, a Szochnut akkori kincstárnoka megbízásából megszervezte a világtól elzárt fővárosban a mai pénzügyminisztérium osztagát, a népvétség pénzügyi szolgálatát (ocár minnehet háam), majd ugyanaz év nyarán a kormány megbízásából Tel-Avivban a legfelsőbb állami ellenőrzőbizottságnál kap beosztást. 1949 márciusában az állami főszámvévőség helyettes vezetőjévé nevezték ki és 1952-ben kerül a főszámvévőség élére. Az állami főszámvévőség központosítja az állam összes bevételeit, kezeli az állam számláit és irányítja az állami fizetések folyósítását.

Dr. Neeman egyben a kormány hivatalos szóvivőjének tiszttségét is betölti, vagyis rendszeres sajtótervezeteken ismereti a költségvetés végrehajtására, az állami számvitelre és számadásra vonatkozó anyagot. Négy helyettese van dr. Neemannak. A munka ugyanis négy főágra oszlik

és minden egyes minisztériumban az illető miniszter hozzájárulásával, ő nevezi ki a miniszteri kincstárnokot és a számvévőt, akik az állami főszámvévőség alkalmazottainak számítanak. Az első ág a kiadások felügyelete és irányítása, központi utasítások kiadása, hogyan és milyen feltételek mellett lehet kiadásokat eszközölni. A második főágazat felelős az elszámolások központosításáért. A harmadik ágazat felelős a speciális pénzügyi ügyekért, valuta-elszámolásokról, kereskedelmi szerződésekről és az állami hitelek behajtásáért. A negyedik ágazat felelős az állami ingóságokért és raktárakért. Ezt a munkát 220 tisztviselő végzi.

Az állami főszámvévőség vezetője írja alá a miniszterrel együtt a kölesönkövetvényeket, az állami váltókat, valamint az állam által bank-, ipari- és kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatban kötött szerződéseket. A papír számpapírra azért került az aláírása, mert az aprópénz egyike azoknak az állampapíroknak, amelyeket az állami főszámvévőnek kell aláírnia. Ezeket azonban a közszolgálatban fogják vonni.

Izrael évi költségvetése 650 millió font. Ez 300 munkanapra elosztva napi 2 millió font bevételt és kiadást jelent. A főszámvévőség vezetőjének feladata, hogy a különböző bevételi osztályok idejében utalják ki és hajtják be a központosított pénzeket. Döntenie kell a befolyt összegek felhasználásáról. A hadseregnek is ez a szerv utalja ki a pénzt.

Dr. Neeman a Magyarországon megkezdett szakirodalmi munkásságát Izraelben is folytatja. Munkatársai a "Riváon löchálkálá" folyóiratnak, amely most jelentette meg Neeman "Bőrájot máázán bömedinot" című tanulmányát.

A cikkírásán kívül a fővárosos és Tel-Avivban is rendszeres továbbképző szak előadásokat tart. A telavivi jogi-és közgazdasági főiskola előadótanárának hívta meg.

Külföldi utazásának ideje alatt dr. Neeman tárgyalásokat folytatott angol, francia és olasz főszámvévőkkel szakmai ügyekben, amelyekről részletes jegyzőkönyvek készültek és ezek alapján tartott itthon előadásokat, szakértők előtt.

"Utazásom során szerzett tapasztalataim alapján" — mondotta dr. Neeman — alkalmam volt összehasonlításokat tennem és meg kell állapítanom, hogy noha vannak, akikről még sokat tanulhatunk, nem kell szégyenkezniük a külföld előtt. Elfoglaltság nélkül állítom, hogy az izraeli főszámvévőség több és részletesebb információt küld a közönségnek a sajtón keresztül, mint bármelyik hasonló szerv a külföldi államokban."

Gervai Sándor

A nagy ebédterem terített asztalain az "utolsó simításokat" végzik a diszbeöltözött asszonyok és lányok. U-NU és kísérte lesznek az ebédvendégek és főzőkanálból a virágcsokorig, szakácsnőtől az ünnepi szónokig, mindennek és mindenkinek felelősségteljes szerepe van. Különös nehézségekbe nem ütközik semmi, a tüzehely mellett híresen finom inyü főzőmester szorgoskodik, a gazdaságokból és kertekből bőven kerülnek az étlap és az asztal diszei, az érzéseket pedig nem kell mestersegesen szitni, a szavakat idegen szinponpába öltöztetni, meg van a kellő hőfokuk, erejük, természetes gazdagságunk, mint a forrásnak, vagy a rétnek U-NU, országunk, népünk nagy barátja és Izrael szíve mindnyájunkban dobog.

Már egy órával a vendégek érkezése előtt, befutnak a rendőrök és civilruhás detektívek. Az iskolásgyerekek csillogó, élményre szomjas szemek között, hűvös és éles tekintetek seprik végig az utakat, a várakozók arcát és az ártalmatlan, ölelére vagy kendőlengetésre kész kezeket. De a kötelesség és felelősség, az kötelesség és felelősség. A hóhéhr ruhás és hóhéhr lelkű övodásokra éppen olyan kutató gyánu-reflektorok hullnak, mint a teljes ornatusban pompázó püspökfalatokra a tálon. Az egyik — nyilván különleges beosztású egyén — négykézláb végigkuszlik az asztalok és székek között, s miután meggyőződött, hogy kipróbált, második alijja-beli butordarabok, valamint megbízható, kormányhű, "lákol"-nyikok sorakoznak fel és sem drót, sem vás, sem nesz, sem zörrej nem zavarja az idilliikus atmoszférát, — elhagyja a termet és elfoglalja posztját az épület bejáratánál. Feszült és ünnepléses arc kifejezése lassanként megnyílni, mikor az öt körüllelkendező apró-néptől megtudja, hogy a fákat borító tűzpiros virágból csak az öszre lesz "rimon" és ebben a faluban a "Maki" egy jámbor boci neve a Szehez pedig tiszta lángu csipkebokor a Bibliában.

Az ebédre, a külföldi vendégeken kívül hazai előkelőségeket is várunk. — Mit mondtam, előkelőségeket?

Ahogy névjegykártyákkal jelöljük a vendégek helyét, a burmai miniszterelnök mellé a vezérkari főnököt, adjutánsa mellé a repülőter parancsnokát, Du-Mjá-Ji egyik szomszédját a jeruzsálemi rendőrpáncsnokot, bizony csak egyszerűen, szertartásmentesen megy — ide a Majsela, — ott az Ezer amott a Lévy... A Majsela... Mikor a szombati filmhíradóban megjelenik, mint a francia becsületrend lovagja — a fehér bozontok alatt, az arcom mély barázdái között, végig fut egy kedves, meghatott és cinkos mosoly a Majsela legujabb "sovávut"-ja elismeréséül... Az Ezer? Hát a motoli Ezer Weitzmann unokája — ki ne emlékezne... És a többiek...

Jelzik, hogy az autókaráván megérkezett a falu határába. Mindnyájan kiszaladunk és felsorakozunk az épület előtt. U-NU megállítja autóját az iskolánál, ahol izraeli és burmai zászlókkal díszített diadalkapu, virágos és lelkes éljenzés várja. U-NU kezét fog a gyerekekkel és héberül köszöni meg az üdvözlést. Salom, salom, todá rábá...

U-NU — a kedves, nyílt, mosolygós arc itt van közvetlenül előttünk... Nem egyenruha és érdemrendek, nem a méltóságnak és büszkeségnek, hivalkodó, fenéges vasálarca. Buddha

Írta: Jungreis Elza

alázatos gyermekeinek köntöse csak és Buddha békeségének, bölcsességének visszfénye. Egy másfajta földi és mennybéli világnak, egy másfajta törvénynek és istenségnek hívója. Idegen és mégis ismerős és közeli ez a burmai "caddik" az a derűs és megtisztult szívű chászidja Buddhának... Valahonnan, más talajban fakadt forrásból, más sziklával körülfogott tengerszemből ismerős és a tiszta kristályosság és mélység...

A hódolat, szeretet és figyelmesség minden jelével árasztják el az országban. Ide, Náhálálba is nagy udvarral és sleppel érkezett. Állami, katonai, diplomáciai megbízottak, tolmács, újságírók és fotóriporterek. A "füge és szemfüles" riporterek agyonhajszoltak, kimerültek, éhesek, szomjasok. Az olvasó, aki a burmai miniszterelnökről szóló lelkes beszámolókat olvas, nem is sejtí, hogy egy rövid hírnék, reportáznak néha milyen komoly ára van. Csak ritkán hull úgy az ember ölébe a szerence, hogy fog egy hűsítővel telerakott tálacát és minden ceremónia nélkül belép a nagy férfiú legbensőbb szentélyébe. "Jeges oranzsádot, limonádét, grape fruitot parancsol?" kérdezem álnok udvariassággal — közben mohón körülnézek, ránézek, felmérek és jegyzek. U-NU ebéd előtt pihen egy keveset. Egy icipicit kimerült a nagy ünneplés-arádatban. A híres fehér sapka és kabát ágya mellett egy széken. Igyekezem "rendet csinálni". Kezembe veszem a fehér sapkát. Erős, keményített szalma, csipkeszerű anyaggal bevonva, nehéz selyem pántba fogva. Ha picit ferdén a fejembe csapnám, egyszerűen, nyári női kalap is lehetne belőle. De U-NU fején más formát és jelentőséget kap.

Egy része lesz annak, amit viselője képvisel és hirdet. Burma forró napja, nehéz álomból ébredő népe, erős és erősödő nemzeti önállósága lesz. Ez Buddha arany tornyu pagodája, a virágnapok és áldozati ünnepek, és földig alázatoskodó

fej a templom márvány csarnokában és nagyon magásra tartott homlok népe elnyomói felé... Ennek a sapkának nagyon jelentős szerepe volt a bandungi konferencián is, ahol pici családias volt számunkra a Nehru tiszteletet parancsoló fehér vászon fővege, és ahol hosszú idő után először tünt fel a gyűlölt és rettegett mufti, jellegzetes, magas tarbusa... A sapkával való néma beszélgetést kiegészítjük az U-NUtól kapott pár kedves szóval, kényszerítással és indulunk le a lépcsőn, ahol a miniszterelnök neje földig érő virágos szoknyában, állig gombolt, hosszú ujjú fehér csipke blúzban, fényes fekete hajában piros rózsákkal — már férjére vár. Mellette a tolmács — élénk, fekete kis burmai nő — gveret Stockfisch. Az egyetlen Stockfisch névre hallgató burmai, egy galiciai izraelitánál van férjénél. A tolmácsra ezuttal nem kerül sor. A miniszterelnök kíséretének tagjai, majdnem mind beszélnek angolul — és amelyik nem, annak elég a buvós eszperantója. A sugárzó, egész arcukon, egész valójukon előmlő mosoly... Ázsia mosolya? Buddha mosolya? A nap meleg, chlorogát mosolya? Nem tudom. Jó mosolygás, mesterkéletlen és meggyőző.

Az ebéd kitűnő hangulatban telik el. A felkészítő Nadja Jehuda mondja. Hófehér hajkoronája alatt kislányos lázrózsák gyúlnak, ahogy — ki tudja hányad-szor — a falujáról, Náhálálról beszél. Náhálál történetét is nyújtja át, a vendégeknek. A szokásos bőrbő, bronzba, ezüstbe foglalt T'nách helyett, a T'nách egy külön, új, önálló fejezetét. Aztán a közeli repülőterre viszik U-NUt és fényes acélmadaraink cikázva tisztelgnek előtte. Aztán a kibbucha viszik és a földet és mezők közöttik. Aztán a Hisztadrut-palotába viszik és a gyárakba viszik és munkások közöttik és gyerekek simogatták... és Sosana Dámári énekel neki és az Inbal tagjai táncolnak és az összesereglett nép ujjong...

Egy ország meleg szívéből ömlik a szeretet és hárala — egy szeretetnek és háralának megtárt szív felé...

SZÖNYEGEIT javítsa, tisztítsa!
Elszített szakszöveg! • Kész munkafonal!
Romániai, magyarországi rokonainak közfonal külföldi vállalkozás
LASZT, TEL-AVIV, SHEINKIN UTCA 14. SZÁM.

Illatszertajándék bel- és külföldi áru nagy választékban.
SACHER KAROLY ILLATSZERTÁRABAN
TEL AVIV, Pielotto 23
(azelőtt Pótyén) Allenby postánál

KÖNYVELESI IRODA FUCHS,
ADÓUGYI TANÁCSADÓ
T.-A., PINSKER-U.
Telefon: 24216. 20

A LINCOLNS-PRAGER, LONDONI KÖNYVKIADÓVÁLLALAT, A MAGYAR IRÓK KÖNYVESHÁZA KIADVÁNYAI
sorozatban eddig megjelent köteteit most az

UJ KELET könyv-osztályától is megrendelheti:

Márai Sándor: BEKE ITHAKABAN
Zilahy Lajos: KRISZTINA ES A KIRÁLY
Mikes György: EGY HIJIAN HUSZ

A három szépiállítási könyv ára együtt IL 10.— Mivel a fenti könyvek csak korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésünkre, a megrendelőket — a pénz beküldésével — beérkezésük sorrendjében fogjuk leszállítani.

Postán továbbítandó könyvek szállítási költségére 150 prutát számítunk fel.
Cím: Uj Kelet könyvosztálya, Tel-Aviv, Hánegv 11.
Postabank-számla: 4444.

Chen cukrászda
T.-A., PINSKER-U. 42
Bugrasov-sarok
Torták, tészták, aprósütemények
Pontos szállítás esküvőkre és nesefekre.
Specialitás:
BECSI ALMÁSRETES.

Ivrit—angol—francia
nyelveket jól megtanulja a "KADIMAH" nyelviskola. — Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. — módszer szerint. Vasárnap, hétfőn és kedden (juni 12., 13., 14-én) d. e. 9—12, d. u. 4—9-ig tartják a beiratkozásokat a következő UJ KUNZUSOKRA: 1. FELNÖTTENEK: a tudás minden fokán, his csoportok, az ÖSSZES DELELOTTI ES ESTI ORAKBAN. 2. KÜLÖN ANGOL CSOPORTOK AZ ELEMI ISKOLAK 3., 4., 5., 6., 7 és 8, valamint a KÖZÉPISKOLAK 5., 6 és 7 osztályu tanulónak, kezdőknek, haladóknak és ELŐKESZÍTÉS VIZSGÁKRA.

T N U V A T E J
a táplálkozás alapja

A JUBILÁLÓ MAKKABEA

Hogyan kezdődött?

Irtai Bisellies Mose

A Makkabea most megjelent „Félévszázad fordulóján” című könyvéből.

Mikor 1902-ben a műegyetemen a negyedik évfolyam második szemeszterében voltam, felkeresett a rajzteremben egy ur, aki Ringwaldnak, svájci deáknak, mutatkozott be és meghívott egy másnap a Royal szálló kis termében megtartandó cionista ülésre. A címetek Bécsben kapta Herzl irodájából. A gyűlésen Ringwald felsőmagyarországi kiejtéssel magyarul beszélt, utána a későbbben a Makkabeával együtt dolgozó Abrahamson midrási és Nietzsche idézetekkel lelkesítette a megjelenteket, a végén pedig egy nagyváradi Steuer nevű diák feltűnő szép magyarsággal beszélt a közönséghez. A gyűlésen elhatározták egy cionista egyesület alapítását.

Másnap felkereste Steuert Szabolcsi Miksának egy embere, hogy nevében meg hívja szerkesztőségébe egy fontos tárgyalásra. Ott Szabolcsi, Steuer lelkére beszélt, hogy ne tegye tönkre a magyar zsidóságot. „Hogy is teheti ő ezt, aki oly gyönyörűen beszél magyarul?” Ezzel szemben azt ajánlja, hogy együttesen alakítsanak egy semleges zsidó egyesületet a zsidó önértékelés kultiválására. Az ajánlatot Steuer és utána hívei elfogadták és minthogy az ügy mögött a hivatalos zsidóság állott, az egyesület hamar létrejött.

A Royal-szállói gyűlés következménye egy cionista társaság megalakulása is volt, egy filières bankház igazgatójának, Feuchtmannnak elnöklése alatt. Az említett Steuer urral, aki pedig a Royal-szállói beszédjével ígéretet jelentett, aki arra a kérdésemre, hogy miért nem látom cionista körökben, azt felelte: Ez már túlhaladott állapot. Az akkori társasághoz megmaradtak a cionizmusnak: Lebovics Lipót, Reich László és Ringwald.

A Magyar Zsidó Ifjak Egyesülete első elnöke dr. Fürst Aladár volt. A M. Zs. I. E. megalakulása után bevonultam önkéntesnek. Mikor kiszabadultam, már okl. mérnök koromban,

Üzemtulajdonos
— tenderről rendelkezik — házilag készített és edényanyaggyártásból álló (T. A., Haifa, Jeruzsálem) jótévesztő, saját gyártmányú mellé
képviseletet keres.
Válaszok: Tel-Aviv, P.O.B. 5450.

Lipkovits Pistát
KERESSEM.
Apja Lipkovits Jenő, Sátorfalja-újhegyből. Azonnal értesítsen saját érdekében. — Aki ismeri, tudasson!
KLEIN IMRE,
T. A., Háchámonán-ú. 63. sz.

PROGRESSZIV PÁRT, JERUZSALEM KÖZÉPEURÓPAI KÖRE
Dr. Förder J. Herbert
a Kneszet tagja
beszél kedden, június 14-én este 8:30-kor a Bét Chánuccáim (Rechavja, Ibn Gvirol-utca)
„A harmadik Kneszet feladatai”
címmel.
Németnyelvű előadás. • Szabad belépés.
Vendégeket szívesen látnak.

10 Uj Kolet 1955 VI 10

ráptam 1903 szept. okt. táján egy meghívót az Erzsébet körúti Szaifir táncterembe, a cionista ifjúság ülésére. Dr. Platschek Gyula barátommal jelentem meg és találkoztam ott mindazokkal, akik, kevés kivétellel, mindvégig a cionista gondolat szolgálatában álltak.

A társaság elnöke, Krausz Sámuel dr. Bécsből, magának Herzinek a megbízásából jött Budapestre, németül vezette az ülést és a bevezetésből érezni lehetett, hogy Herzl környezetében ismerte meg a cionizmust. Későbbben is minden ülést szívhez szóló szavakkal nyitott meg, amilyet az ülésnek, legalább az elején, ünnepélyes színezetet adott. Fiatal új akadémikus szelleme ütött meg akkor, bár a tárgyalás menete teljesen Vereinsmeierei volt. Két fiatalember tünt fel akkor különösen. Az egyik gyönyörű arcú, tip-top öltözötű fiatalember, németül beszélt és a legtöbb esetben nem értett egyet a másikkal, aki feltűnő orosz hangszóval magyarul beszélt.

Kahan Niszán és Eisenberg Bernát. Mennyi energia pezgett a két fiatal emberben! Mindig ellentmondtak egymásnak, de ha az egyik valamit elmondott, akkor mindig a másikkal közölte azt először. Így volt az mindvégig. Az első ülésen, amelyen részt vettem, viharosan tárgyalták azt a kérdést, hogy kiket igyekezzenek előbb megnyerni a cionizmusnak: a rabbikat vagy a tanítókat. Egyszerre azt vettem észre, hogy Eisenberg dühösen felveszi a kabátját, kifelé tart, miközben hekiáltja a teremre: Nektek fogalmatok sincs, hogy mi a cionizmus. Csúszva visszahívtam Eisenbergert, aki mindjárt le is ült. A koronának ügylátész, respektusa volt. Akkor a fent említett tapasztalataim alapján azt ajánlottam, hogy alakuljunk meg azonnal asztaltársasággá, ne töltsük az időt programkészítéssel, sem alapszabály-tervezéssel, hanem fogjunk azonnal a munkához.

A történeti hűség kedvéért el kell mondanom, hogy a társaság úgy alakult meg, hogy Kahan Niszán, aki már Besztercén is cionista egyesületet alakított a matura után Pestre jött és a M. Zs. I. E. menzáján ebédel. Onnan szedte ki, nem kis ellenhatást provokáló agitációval a cionista érzelmi diákokat. De nyugodtan állíthatom, hogy a Makkabea szülőapja Kahan Niszán volt.

Már az első szemeszterben tartottunk egy nyilvános chanuka-ülést a Sas-körben, amelynek előadója Mezei Ernő volt országgyűlési képviselő volt. Amíg a cionista szervezetnek külön helyisége nem volt, addig kezdetben a Saifir-féle táncteremben, későbbben a Royal-szállóba kávéházának egyik külön termében és

később a Koma-egylet szegényes szobájában találkoztunk.

Elmult az első szemeszter és dr. Krausz elnök nem jelentkezett. Akkor engem kértek fel az elnökség átvételére. Aggályaim voltak, mert a magyar állampolgárságom még függőben volt és nem akartam célpontot adni a heves ellenfeleknek. Minthogy mindnyájan tullekünk magukat ezen a hibán, vállaltam az elnökséget. Elnökségem alatt a Makkabea új tagokkal gazdagodott, akiknek emléke állandóan él a magyar cionizmus történetében: Beregi Arminnal és dr. Dömény Lajossal. Akkor alapította a Makkabea Bettelheim és Lebovics nagyobb pénzbeli hozzájárulásával az első cionista hetilapot Bokor Armin és Dömény Lajos szerkesztése alatt.

De egy férfitől kell itt megemlékeznem lapunk alapításával kapcsolatban: Dr. Schaechter Miksa akkori főorvosról és egyetemi tanárról, Zlatner tagtársunk későbbi apósáról. A legmagasabb etikát követelte a zsidóság közelében s első sorban a hitközségben. Előjárója volt a volt a hitközségnek, de előrelátható volt, hogy egy Sachaechter-féle jellemnek ott nem lehet hosszú ideig maradása. Nyíltan megmondta nekünk, hogy ő nem cionista, nem hisz a száraz csontok életrekelésében. Mint Achád Háám, jobban bízott a zsidóságban, mint a zsidóknak.

Még egy köztisztelőtől kell itt megemlékeznem: Dr. Weissberger Miklósról. Ötven éves volt akkor, a Dunagőzhajózási Vállalatnak és számos nagy magyar vállalatnak a jogtanácsosa, de egy Makkabea ülést sem mulasztott el. Hogy imponált nekünk, valahányszor ő a K. K. L. perselybe néhány darab nagy fehér pénzdarabot csúsztatott!

A Zsidó Néplap hatodik számában jelent meg Herzl cikke: A kölcsönös megértés konferenciája. Ennek a cikknek német eredetije nem maradt meg, hanem csak a Zsidó Néplap magyar fordított cikkének a németre való visszafordításában jelent meg Herzl összes írásainak gyűjteményében.

Az én elnökségem alatt jutott a Makkabeának a szomorú feladat, hogy gyászünnepséget kellett rendezni Herzl halála alkalmából. A Sas-körben folyt le a szomorú aktus, miközben

Herzl barátja, Agai Adolf többször törülte könnyező szemét. Az ázkárá-beszédet Bokor Armin tartotta.

A Makkabea az akkori nagy lendületet csak a mély testvéri érzésnek köszönhette, amelyet a megújult zsidó élet ideálja bennünk felkeltett. Egy családnak éreztük magunkat és mintegy családi körben végeztük a cionista munkafeladatokat. Aki családjával együtt lakott akár milyen szerény lakásban, az gyakran vendégül látta a vidéki tagokat és ilyenkor születtek meg a legértékesebb gondolatok. Ilyenkor született el a Herzl, Debora, Judea, Ivría és a V. A. C. alapítása.

Éle ezkára venáisi álaj espácha. Lelkem mélyében sajnó, ha az akkori nálammal fiatalabb és mégis már hiányzó szent barátaimra gondolok. Amikor Bokor Arminra gondolok. Altnak nemes vonású arca Galleának egykori nemes alakjaira emlékeztem. Dömény Lajosra, aki zsidótan körből kikerülve névben volt, ha Chánánja hódol szölitották és ros hársáná előtt az irodai munkáját elhanyagolta, mert a Haftóra készült. Vagy Lövi József a költő lélekre, aki Lenau verseit fordította magyarra, aki a költői lelket bevettette a Makkabeába és akit később Kassa városának szegényei imádká foglaltak.

Amikor a szendeképi, mindig szolgálatkész Ragendorferre gondolok, és a tehetsége mellett szerény Elías Elekre, Schey Hugóra, akinek a sírját egyelőre Jeruzsálemben meg sem látogathatjuk, a három Schönfeld testvére és mindazokra, akik életükben a zsidóság feltámasztásának szent munkáját végezték. Amikor a szentéletű Pfeifer Eszákra gondolok, aki verseiben Herzhez hasonló prófétai látomásokat látott. Nehéz sokáig idézni e neveknél, nehogy az a gondolat terjé a szívünket, hogy vajjon egyeseket mily hasár ért.

És amikor azokra gondolok, akiknek a sors megadta, hogy Izrael földjére lépjenek, de túl gyorsan Izrael földjébe kerültek! Amikor Beregi Arminra gondolok, aki csendben saját pénzével és a nyilvánosság előtt szívhez szóló előadásával szolgálta a cionizmust, vagy Kahan Niszánra, akit mindig a magyar

IZLES, MINTA, ANYAG, AR DROR-NAL MINDENT MEGTALÁL

A MELEG NAPOKRA EGESZ KÖNNYŰ COTTON-ORGANDIN KÜLÖNLEGES SEGEKBŐL ÚJ NAGY KÜLDEMÉNY ÉRKEZETT.

DROR TEXTIL TEL-AVIV, 22 Wolfsohn-ú.

JIDDIS KOMEDIA SZINHÁZ

DINA HALPERN főszereplővel:

„FROJ KÉGN FROJ”

Szombat, június 11. TEL-AVIV, Ober-Sem 7.45 és 10.00-kor

Vasárnap, június 12. NAHARIA SÁRON

Hétfő, június 13. LUDD Háchámisá

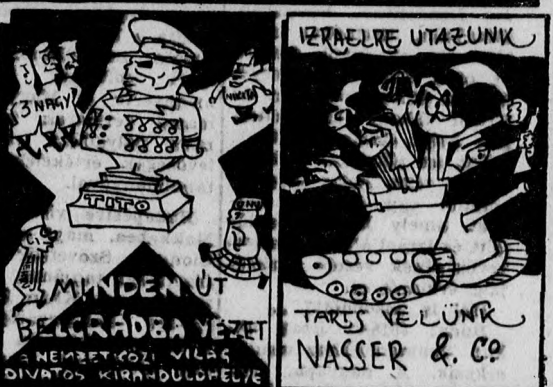
„MIT OFENE OJEN”

Kedd, június 14. KFAR-SZABA

Szerda, június 15. JERUZSALEM EDISON

Csütörtök, június 16. CHOLON ARMON

Péntek, június 17. Kirját-Motzkim

cionizmus lelkesmeretének mondtam. Szent nevek ezek, akik szent pionirmunkat végeztek és akiket soha elfelejtünk meg szabad.

Ing. Etán (Szívós) Béla
Jeruzsálim

A Makkabea most megjelent „Félévszázad fordulóján” című könyvéből.

Az életem ott kezdődik, hogy boldogult emlékeztül kollégám a műegyetemen, Winkler Áron, felcseppelt a Makkabeába. Azzal csábított el, hogy intelligens zsidó kollégáinkkal lehet ott összebarátkozni, akik cionisták”. Ez 1912-ben történt. El voltam veszte, meg lettem mélyelvezve. Fehér hulló lettem a családomban, amely az asszimilációnak legutolsó stádiumában volt már, sőt nagyobb része ki is volt keresztelkedve. Jelmező kuriózum-keppen mesélem el, hogy az én közeli rokonom volt a mandátusi zsidó kormányzat a hahad zsidógyűlölő chief secretary, M. Luke is, aki a nagy pogromokat rendezte Jeruzsálemben s a magyar zsidó természetrajzának törvényel szerint a már magyarosított „Lukács”-ból lett anglikán vallású Lukács. Amikor a rokonom kapcsolatok felelevenítése végett jelentkeztem nála Jeruzsálemben rezidenciájában, igen nagy zavarba hoztam. Nem dobott ugyan ki, de ékes magyar nyelven nekem kért, hogy senki

nek se áruljam el, hogy rokonom vagyunk. Én nem is árultam el. Dr. Weissburg Chájim és Aviádnor Hám-méri tették ezt meg helyettem.

Hogy a Makkabea büvörébe kerültem, a többi már magától jött. Alapítotagja voltam a budai Bár-Kochbának és Emunának. 1920-ban alijáztam Erinn Jenő és sógora, Török Pista, társaságában. A következő évben már véretem is hulltam az arabokkal vívott harcban Jeruzsálemben. Szívesen tettem: az én hazánról, az én nemzetemről volt szó. Szívesen megebesültem. Ez a sebesülés nekem nem a halált, hanem az életet hozta: ennek a révén ismerkedtem meg a feleségemmel, aki Kisenev szülöttje s igaz zsidó népi milliót hozott az én pesti asszimiláns fogalmakkal teített életembe. Osapja agyok egy újfajta zsidó családnak. Két leány tartozik a következő generációhoz, akikre igen büszke vagyok. Ok azonban nálam is büszkébbek. Arra, hogy veteránjai a Pálmáchnak, amelynek keretében végigharcolták a felszabadító háborút.

Most itt élek a Mörk-Dáuchban. Itt étem családommal együtt Jeruzsálemben ostroma alatt is. Én ha ez az irás ima volna, akkor elmondanám a „sechejannu”-t, hogy megérhettem a zsidó államat. Ez a budapesti Szívós-család apoteozisa. Áldásuk érte a Makkabea!

APRÓHIRDETÉSEK

Megfordulnak Ön után is.
LABSZORTELENÍTÉS.

Pedikúr - Kosmetika
Tel-Aviv, Allenby 87. sz.
Délidőben is.

• **ADAS - VÉTEL** •
Új VARROGÉP 150. - tontól,
részletre, csak ing. Hirschensohn-
mal, Jaffa, Busztrusz 12.

ÓRA - ÉKSZER
Vétel - JAVÍTÁS - Eladás
VADNAI ÉKSZERÉSZ
T.-A., Allenby 83. (udvar)

VARROGÉP-eladás, csere, javítás,
részletre. Klein és Fia (azelőtt
Massa). Jaffa, King George 20.

Paplan, FARNAK átdolgozása,
solttisztítás. Pelyhet, tollat a leg-
magasabb áron veszek, Weingart-
ten D., Tel Aviv, King George 9.

Párna - paplan
AGYTOLL, PEHELY
VÉTEL - ELADÁS - CSERE
TOLLTISZTÍTÓCZEM.
Elhozzuk és hazaviszük
„MERKAZ HANOCOT”
Tel-Aviv, Slova Hámalech 2.
(King George-sarok)
Telefon: 21891

ALKALOM! Luxusbőr olcsón
eladó. T. A., Allenby 97. II. be-
járati, III. em. 13. (D. u. 1-4,
7-9 között.)

„LEVIT” JÉGSEKRENY, leg-
újabb típus, olcsón eladó. Riner,
Tel-Aviv, Sferot Chen 42. Föld-
szint. 10-12-ig.

SZODAVIZ- és gázoglyár, kom-
plett felszerelés, eladó. Felhívás-
alítást ad: Smulovics, Jaffa, 346-os
utca 6. szám.

ASZTALOS-KARPITOS-BUTOR
Wagenberg, Tel-Aviv, Rambam-u.
8. elad, vesz, cserél regét újra,
terv után készít részleffizetésekre
is.

• KERESÉSEK •
BUCHENWALD, Neubranden-
burg, Ravensbrück, Ludwigslust-
volt lágerláncolat keresek köles-
més igazolási végzet. Jakab László
(Budapestről) Givát-Adá.

BIRNBAUMENI (Breslau) volt
lágerláncolatot kérek közölték ve-
lem címüket kölesmés igazolás
végzet. Tamir (Katz) Etna, Givát-
Adjá, 402-es utca 1. sz.

• BESZERZÉS •
RADIÓK, legjobb gyártmányok,
csillárok nagy választékban, rész-
letekért is. Automata vasalók,
ventillátork, Erdős Villamosági
Büzet, Jeruzsálem, Mamilla 30.

A KARCSUSÁG titka: Ehrenthalé
fizikszalonja. Ramat Gan, Arlo-
soroff 18.

• **KULONFELE** •

AGYTOLLTISZTÍTÁS,
Érte megyünk és hazaviszük. —
Featherindustry, Tel Aviv, Merkáz
Wolowelsky 5/14, tel. 83415.

KOSMETIKA, SZORTELENÍTÉS:
Legújabb amerikai típusú rövid-
hullám-géppel hívásra házők
megyek. Davidovits, Gav-Jam G.,
Silon Teiber 322, Haifa mellett.

NEM CSÜSZIK A ZOKNIJA!
BESZÜJÜK LASZTEK-SZEL.

MÜSTOPPÓLÁS
INGGALLERÓZÁS

VADNAIÉ, TEL-AVIV, ALLENBY 83. (UDVAR)

HÁSKO MÉRNÖK CIANÓZ olcsón,
garanciával. — Tel-Aviv, Hamelech
Körps 16, Jehuda Hátevi-Sheinkin
saroknál. — Telefon délelőtt 11.30
órát: 24387.

FULI KÖLYÖKUTYÁK kaphatók
elcsérendű tenyészetből. — Csengeri,
Kiráj-Ámál, Keren Kajemet 47.

Levelés — házasság

JOLSZITUALT FERJET keresek
rokonon részére, 50-60-ig. „Ház-
asszony” jellegére a kiadóba.

43 ÉVES, REFORMATUS, több
nyelvet beszélő, érettségizett férfi,
keresik a nő ismeretségi keresi
házasság céljából, mosavra is.
„Boldog családi élet” jellegére a
kiadóba.

TECHNIKUS, Állandó vezető ál-
lásban, lakással, feleségül venne
magáhozillő, szimpátiás nő, 26-
ig. „973.55” jellegére a kiadóba.

66 ÉVES, szép ruházzal, fe-
hérnemű- és ágyneművel rendelke-
ző úriúri férjhezmenne válaszos,
lakással bíró úriemberhez. „Csak-
is pontos címre válaszolok” jel-
legére a kiadóba.

MAGYARNYELVŰ házasságköz-
vetítőket émet kérem. „Turista”
jellegére a kiadóba.

31 ÉVES, Állandó elvált férfi
megismerkedne házasság céljából
magyar nyelvterületről származó
nővel. Fényképes válaszos „Ta-
vasz” jellegére a kiadóba.

TEL-AVIVI lakással bíró, dol-
gozó asszony keres dolgozó fér-
jet 60-ig. „1010/55” jellegére a ki-
adóba.

60 ÉVES, mechanikus, munka-
helye és lakása van, ismeretség
hiányában értené nővel szimpá-
tiával. Elvonne vagyontalan, intelli-
gens, közelempertű, dolgozó nő.
Cím: Gershon Ben, T.-A., Allen-
by 51. sz. „No. 5177” jellegén.

ALLAS FOGLALKOZAS

HÁZVEZETŐGÉNEK ajánlom
idősebb úrhoz, lakáslehetőseggel.
„Megbízható 984” jellegére a ki-
adóba.

FIATAL

ozeretef

KERESÉK HÁZTARTÁSBAN,
ESZTELEG BENTLAKÁSSAL.

Jelentkezni:
T. A., BEN JEHUDA 129.

kávépörköltében
délelőtt 8-1 óráig.

SZÖVŐMESTERT KERESÜNK
„cord-jacquard” géphez. „AYAL”
szövi-kooperatív, Jaffa, 323-es
u. 9. sz. (Blue Band-del szemben).
Jelentkezés egész nap.

Fodrász(nő)t
keresünk

JO FIZETÉSSEL

LUCIE-ANNE

FODRÁSZ-SZALON

T. A., IDELSON-U. 18. SZ.

Perfekt VILLANYHEGESZTŐT
keresek azonnalra. Ing. Guszmann,
T. A., Hásáchar-u. 1. III. d. u.
5-8 között.

Ügyes, energikus

asszonyt

(40 évnél nem idősebbt)

keresünk azonnalra
a büféhez, kiadónőnek.
Bentlakás, vagy a legköze-
lebbi környéken lakás fel-
létel. — Csakis személyes
jelentkezés!

SHARON HOTEL

HERZLIA, ON SEA.

RÖNYVŐTŐT keresek könyvtá-
ri könyvek beiktására. Szírféru
költészkönyvtár, Lúd, Mem-u. 35.

Elsőrendű munkaerőt
keresünk

hall-portás

és
könyvelői

munkára. Angol és héber
nyelvtudás feltétel.

EDEN HOTEL

JERUZSÁLEM

Bemutatónaponapra dél-
lőtt 10-12, délután 3-4.

KERESÉK TENDERT Állandó
délőlt munkára. Weisz, Bné.
Brák, Zichron Mór, Rásl-u. 14.
(D. u. 2-4.)

Ügyes TANULÓLANT felveszünk
üvkészítéshez. — Klein, Tel-Aviv,
Ben Jehuda 153, udvarban.

KÖNYVELEST, délutáni kb. két
órát vállalkoz. Splendié, Tel-Aviv,
La Guardia-u. 44.

• LAKAS-BÉRLET •

LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET
bérbeadunk, eladjuk gyorsan. For-
duljon bizalommal a „Hámekásér”
irodához, Tel-Aviv, Merkáz BÁBÉ
Melachá-u. 12. Telefon: 22085.
(10-1, 4-7-ig.)

LAKAS- ÜZLETHELYISÉG a köz-
lemert „E x p r e s s” iroda utján,
Tel Aviv, Merkáz BÁBÉ Melachá
5. sz. Tel. 5376. (10-1, 4-6.)

Egyedülálló tisztviselő keres Tel
Avivban havi bérért (esetleg
szerény kulespénzért) különálló

üres szobát

tussal, WC-vel. Lehet tetőszoba,
erf, vagy szuterén is. — Val-
laszokat „Elsőrangú referen-
ciák” jellegére, GivátAjim,
POB 1., címre kérünk.

BÉRELÉK 1 szobás komfortos
lakást, lehetőleg kulespénz nélküli,
Tel Avivban, vagy Ramat-Gánban.
Bővebbet POB 4171., Tel Aviv.

LAKASOKAT, ÜZLETKEKET Tel
Avivban, Ramat Ganban és kör-
nyékén bérbe ad a közlemert
Ringel-Iroda, Nachlat Benjamin-
utca 39. Telefon 5713.

LAKASAT bérbeadja, eladja Gyor-
san és kedvezően Müns Elenberg
és Tas Aitján, Tel Aviv, Javna 24.
Telefon: 62514.

Kiadó 20 m², mindenféle célra
alkalmas ÜZLETHELYISÉG Tel-
Avivban, Hajarkon-u. 45. sz. a.
(Allenby 10. sarok) Galéria-épület
lehetősege. Tel-Aviv, telefon 25231,
délután 2-4-ig.

TIVONBAN háromszobás, kom-
fortos lakások olcsón eladó.
Bruckné, Silon Otth 13/13.

2 SZÓBA-HALLOS SIKUNLAKÁS
Kfár-Atán eladó. — Cím: Haifa,
POB. 2332.

Írás- és tenyértudós

SANNDRA

HAIFA TEL-AVIV
El-Chanan 24 Pinskyer 64.
Vasárn., hétfő Kedd, szerda
11-19-ig 11-19-ig

Kabare HINGA Bár

40 TEL-AVIV, GEULA 40

40 Telefon 20519, 5996

40 AZ UJ NAGY

sztár-műsor

A SZÉP

6 revü-görillel

tovább megy

MINDEN ESTE.

Léghűtött terem

A kert nyitva

HABIMAH

Tel-Aviv, júni. 11., szombat

LEAR KIRÁLY

Goren-Jezreel, júni. 11.

szombat

TEHAZ

O H E L

Tel-Avivi, júni. 11., szombat

Premier!

TUDTAK, MIT AKARNAK

Irta: Sidney Howard

Fordította: B. Adua.

Rendező: Peter Frey

Diszletek: Peter Frey és
Smuel Beck

A MAPAJ

MAGYAR TAGOZATAIÁK

RENDEZVÉNYEI:

TEL-AVIV: június 15-én, szerdán

este 8.30 órakor a Busztán-
kavénban műsoros teanest. —
Megtartja: Berl Frimer — a
központról részéről. Előadó: dr.
Amir Ofner. A művészi műsor
keretében: Zoltán Irén zongora-
kísérettel.

RECHOVOT: június 18-án, szom-
bat este 8 órakor a Bét Ber-
ben. Előadó: Dr. Hermann D.
Zoltán Irén közreműködésével.

HERZLIA: június 18-án, szombat
este 8 órakor a Bét Házad-
rutban. Megnyitja: B. Z. Mi-
chaell polgármester. — Előadó:
Dr. Meron (Murányi) Mená-
chem. Művészi műsor.

NATANJA: június 23-án, csütör-
tök este 8 órakor a Bét Reme-
zben. Megnyitja: Dr. Berg J.
Előadó: Danzig Hittel. (*)

KÖLCSÖNT FOLYOSÍT

LOMBARD HACA FON

ALLENBY 32.

T.-A., Muqrábival szemben.

RECHOVOT

ÉS KÖRNYÉKE!

Külföldön tanult SZABASZNO

UJ KURZUST INDIT.

Modern angol és francia model-
lirózás. • Bővebbet: Springer,
költészkönyvtárban, Rehovot,
Jakov-u. 7.

Könyvek Könyvtarak

JÓ ES UJ KÖNYVEKET olvashat
a Jámor Eliseva költészkönyvtá-
rától. Tel-Aviv, Allenby 84, ud
varban. Könyveket a legmagasabb
áron veszek.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNK
bérbeadok magyar, román, német,
 lengyel könyveket, választás sze-
rint. Uj könyvtárakat létesíték.
Kérjen prospektust: „SZIKRENU”
Ludd, Mem-u. 35.

• HAIFAI

apróhirdetéseik

EGYSZOBAS összkomfortos ál-
kunlakás eladó. Megtekinthető 8.
u. 2-7-ig: Haifa, Növ Josszéf 88/B.
Steinitz.

KERESÉK gyakorlott ívrtá-
nárt. Ajánlatok: „5046” számra,
Advertising Centre, Haifa, Herz-
u. 40., címre.

BAROMFIZIOLT részére vas-
talú venni. Cím: „6/13” jel-
legére, Uj Kelet, Haifa, Sahapira
13., kérek.

PIANINÓT, jó márkájú, ven-
nék privátórá. Müller Emil, Ktr-
ját-Mozsán, Hásofium-u. 20.

MELETARTÓKESZITONOT, gya-
korlattal, fejező: Mirjam, Bét-
Gálm (Haifa), Hásofium 35.

Előreigazítják az órákat

A belügyminisztérium is-
méteiben közölte, hogy hol-
nap, szombaton éjjel után
két órakor 60 perccel előre
állítják az óramutatókat és
ezzel beáll a nyári időszá-
mítás. Szeptember tizedikéig
a téli időszámítás kedetéig
az izraeli idő három órával
lesz Greenwich előtt.

A nyári időszámítás be-
vezetése azt jelenti, hogy
szombaton éjjel az ország
lakossága egy órával keve-
sebbet fog aludni.

Radio

Az izraeli rádió magyar adása
péntek este 9 órakor: Hírek,
Sajtósztéma: szombaton este 9
órákor: Hírek. — Hétvégi krónika,
Az adások a 407 és 460 m. közép,
a 33.3 és 43.9 m. rövidhullám-
hosszon hallhatóak.

• PENTEK

6: A haifai rádió adása (249
m. középhullám), 6.30: Műh. tov.,
6.35: torna, 6.45: zenélés óra, —
7: hírek, 7.15: hangtanzok, 12:
déli zene, 12.50: a kórházak és
mábiárák kívánásműsora, 13.20:
mezőgazdasági rovat, 13.30: hírek,
13.45: hangtanzok, 16: kábátál-
sábtát műsor, 16.30: Ifjúsági mű-
sor, 17: klasszikus zene kívánásmű-
sora: Smetana: „A haza”; —
Mozart: Kultverseny (sz-dur); —
Brahms: Magyar tánc (5. sz.);
18: hírek, 18.15: hírek könnyű héber
nyelven, 19.30: régi és új da-
lok, 20.45: péntekesti hangverseny:
Haendel, Debussy és Csajkovszky
műveit, 22.30: könnyű zene a Kol
Jiszráel zenekarának előadásában,
23: hírességfoglalás.

Fárházamos műsor

Hírek: angol 13.45, 22.10;
francia 14, 18.30; jiddis 19: 20-
nán 20.45; magyar 21 órakor.

Kol Cion Lágóla — jiddis műsor
33.3 m. rövidhullám

19.15: Péntekesti datok, 19.19:
Szidra és Háfára, 19.24: politikai
beszámoló, 19.34: péntekesti gyer-
tyafényel, 19.55: a hét legfö-
nsabb eseményel.

SZOMBAT

7.30: Adon olám és hangtanzok,
8.30: hírek, 8.40: izraeli da-
lok, 9: Debussy és Franck-Martin
műveiből, 9.45: operett- és film-
zene, 10.45: Bruckner: Szimfónia
(sz-dur), 12.15: könnyű zene —
12.30: héber dalok kívánásműsora,
13: színház és filmzene, —
13.45: cházandálok, — 15: modern
zene, — 15.40: szórakoztató zene,
16.35: Ferdi Trubadur e. operájána
III. és IV. felvonása, 18: hí-
rek, — 18.15: hírek könnyű héber
nyelven, 19.35: néptánok, 19.50:
kérdés-feleletek, 20.30: hírek, 21:
Melave Malka műsor, — 21.30:
Brahms: 2. sz. zongoraversenye,
22.15: néptánok, 22.40: tánczene,
23: hírességfoglalás, 23.05: tánc-
zene.

Kol Cion Lágóla — jiddis műsor
33.3 m. rövidhullám

19.15: Sávna, 19.19: az új
műlt hét beszámolója, 19.29: a
jövő hét naptára, 19.34: cházán-
dalok.

Manillából jelentik, hogy a teg-
napi sorsolás eredményeképpen Iz-
rael első ellenfele Pakisztán lesz
az első Ázsiai labdarúgó-bajnoksági
mérkőzés során, amelyeket a jó-
vó évben tartanak Hongkongban. A
többi sorsolás eredménye a követ-
kező: Filippinek—Korea, Japán—
Nemzeti-Kína, India—Perzsa.

India — Pakisztán

A Giro d'Italia győztese

az olasz Magni

Az Olaszország körül országúti
kerékpársverseny 3873 kilométeres
útvonalát 21 versenynap alatt ka-
rikázták végig. A versenyt Fioren-
zo Magni nyerte meg, aki már
1948-ban és 1951-ben is győztesen
fejezte be ezt a nehéz feltételi ver-

senyt. Magni 108 óra 56:12 perc
tisztá idővel futotta be a pályát
és 0.13 másodperccel előzte meg
vetélytársát, az ugyancsak olasz
Fausto Coppi-t. A győztes 35,552
kilométeres óratáratot ért el, az
eddig legjobb útvonaltejesítményt.
További helyezések: 3. Gastone
Nencini, olasz, 4. Raphael Gem-
niani, francia, 5. Agostino Coletti,
olasz, 6. Aldo Moser, olasz.

• VOGUE

SZABASZ- ES VARRÓISKOLA

TEL - AVIV, Keren Kajemet 81.

A legmodernebb női- és gyermekruha- SZABASZATI KURZUSOK,
mérték-, konfekció-modellírozás és lepróálás. Oktatás — ma-
gyarul is — reggel 8-tól este 9-ig. A kurzus alatt ruhát készíthet
magának, amivel tanítja megtérül.

Júni 15-én, szerdán új kurzus kezdődik.
Autóbuszok: 4, 5, 6, 7a, 13, 22, 61, 62, 64.

Dzigan és Schuhmacher

»Lacht gezinterhajt«

Péntek, június 10. Givát-Smuél

Hétfő, június 13. HAIFA

Kedd, június 14. TEL-AVIV

Csütörtök, június 16. NAHARIA

Szerda, június 22. Jeruzsálem

Franciaország vezetőit is szívesen látnák Moszkvában

Molotov tegnap együtt ebédelte Párisban a francia miniszterelnökkel és külügyminiszterrel

Páris (UP). Vjacseszlav Molotov orosz külügyminiszter, aki útban van San Franciscoba, az UNO jubiláris gyűlésére, tegnap a francia kormány vendége volt és a Quay d'Orsayn együtt ebédelte Edgar Faure miniszterelnökkel és Antoine Pinay külügyminiszterrel. A kétórás ebéd alatt folytatott megbeszélések során Molotov közölte, hogy a Szovjetunió nem ellenzi a négyhatalmi találkozókat a jövő hónapban való megtartását Genfben, a nyugati hatalmak javaslatának megfelelően. A találkozó résztvevő francia tisztviselői közlése szerint Molotov azt is mondta, hogy a világnak a jövővel kell törődnie és el kell feleltetnie a múlt hibáit és bűneit.

Az orosz külügyminiszter és a francia államférfiak megbeszélésén szóba került természetesen a Nyugat-Németországhoz intézett orosz jegyzék is, amelyről a franciák igyekeztek közelebbi értesüléseket szerezni. Molotov ennek során állítólag az orosz kormánynak azt az óhaját juttatta kifejezésre, hogy Moszkvában találkozók a francia állam vezetőivel.

A négyhatalmi találkozóval kapcsolatosan a szovjet külügyminiszter úgy hiszi, hogy a megbeszélések egyik fő tárgya a levegyezés lesz. De bizonyos agályoknak adott kifejezést, hogy a levegyezés ellenőrzésének kérdésében komoly nézeteltérések merülhetnek fel a Nyugat és a Kelet között.

Molotov tegnap már tovább is utazott Cherbourgba, ahol felszáll a Queen Elizabeth óceánjáróra és azaz

utazik az Egyesült Államokba. Washington (UP). — Az amerikai külügyminisztériumban nem voltak hajlandók megerősíteni azt a párisi hírt, amely szerint Molotov orosz külügyminiszter a szovjetkormány hajlandóságát fejezte ki aziránt, hogy a négyhatalmi találkozó július 18-ika és 21-ike között jöjjön létre Genfben.

Washington (UP). Angol, amerikai és francia diplomataik tegnap kezdték meg a Szovjetunióval tervezett négyhatalmi találkozóval kapcsolatos nyugati politika körvonalainak és részleteinek kidolgozását. A szakértők egyik legfontosabb feladata az lesz, hogy előre elkészítsék a nyugati hatalmak állásfoglalását arra az előrelátható orosz javaslatra, hogy semleges államként lépjen

tesztcsenek, amely magában foglalja Nyugat-Németországot is. A nyugati hatalmak, mint ismeretes, a legerélyesebben ellenzik Németország semlegesítését, amely ezt az állampont kikapcsolná a nyugat-európai védelmi szervezetből. Washingtonban az a hír tartja magát, hogy az Egyesült Államok ellenkövetelésül fog fellépni az európai semleges államokk létesítésére vonatkozó szovjet-akcióra és azt fogja követelni, hogy a semleges blokkban vegyenek részt a kelet-európai kommunista államok is, amelyek jelenleg a Szovjetunió szövetségesei.

Megnyílt az új angol parlament

Attlee visszavonta lemondási szándékát a munkáspárt vezetéséről

London (UP). Elizabeth angol királynő tegnap nyitotta meg tradicionális keletek között az új parlamentet. A megnyitó ünnepséget öt nappal előrehozták a vasutassztrájk következtében Angliában uralkodó rendkívüli viszonyok miatt. Elizabeth királynő trónbeszéde tíz percig tartott.

A trónbeszéd, amely nem tartalmaz semmiféle újítást kiltásba helyezi, hogy az angol kormány továbbra is támogatni fogja az UNO-t, az Atlanti-szövetséget és az új európai védelmi szövetséget. Az Egyesült Államokkal való jövőbeni együttműködés hangsúlyozása mellett a trónbeszéd örömmel üdvözli azokat az eredményeket, amelyeket a levegyezési tárgyalások során értek el. Az angol kormány bizalommal és reménykedéssel, valamint jóakarattal tekint a Szovjetunióval küszöbön álló tárgyalások felé s más kormányokkal való tanácskozások révén keresni fogja a megoldást Formóza kérdésében, azonkívül folytatni fogja erőfeszítéseit a Genfben aláírt indoknai egyezmények megvalósítása érdekében.

Birodalmi vonatkozásban a trónbeszéd az úgynevezett Colombo-terv fenntartását, a cukorkereskedelem fejlesztését, a birodalom védelmi terveinek az atomfegyverek miatt szükségessé vált módosítását tartalmazza. A belpolitikában a kormány a mezőgazdasági munkások bérvizonyainak megjavítását, a vasúti hálózat felújítását, a közoktatás megjavítását, a külföldi áruk dömpingjének betiltását, a devizagazdálkodás kiegyensúlyozását, az atomenergia ipari célokra való fejlesztését és a halászat támogatását ígéri.

Oriási tapsvihár tört ki az alsóházban, amikor Sir Winston Churchill visszatért arra a hátsó padra, ahonnan a második világháború előtt tüzes hangon támogatta a habzókat és a gyávákat, akik nem mernek Hitler ellen fellépni.

Az agg politikusok iránti legszívesebb baráti gesztust maga a munkáspárt vezére, Clement Attlee tanusította. Amikor rákerült a sor, hogy tegye az esküt, Attlee odament a konzervatív padokhoz, felségítette Churchill ültéből és együtt mentek az eskütételre.

A parlament megnyitása alkalmából a királynő számos személyiséget nemesi és főnemesi rangra emelt, vagy kitüntetésben részesített. — Így többek között Roger Bannister dr., a híres sportoló orvos, a brit birodalmi rend parancsnoki tiszti címét kapta. Mint emlékeztet, dr. Bannister volt az első ember a világtörténelemben, aki négy percnél rövidebb idő alatt tett meg egy angol mérföldet. A kitüntetettek között van Nuri Szaid iraki miniszterelnök is, aki egyidejű-

Adenauer Washingtonban

(1. oldali cikk folyt.)

senhowerrel és Dulles külügyminiszterrel. A bonni kancellár június 13-án érkezett Washingtonba és hat napig marad Amerikában, amelynek során június 16-án a Harvard egyetemen diszoktorrá fogják avatni.

Amikor az amerikai távirati ügynökség tudósítója megkérdezte, hogy nem szívesebben találkozná-e a Szovjetunió vezetőivel valamely semleges helyen, mint Moszkvában, Adenauer azt válaszolta, hogy ez kizárólag technikai kérdés, amelynek semmi jelentősége nincs.

A négy nagyhatalom vezetőinek találkozásával kapcsolatban Adenauer kijelentette, hogy

a nagyhatalmaknak feltétlenül meg kell egyezniük a jövőre az egész világra kiterjedő leszerelés kérdésében.

Véleménye szerint ebben a tekintetben az Egyesült Államoknak kell kezébe vennie a kezdeményezést az Eisenhower elnök által 1953 márciusában tett errevonatkozó nyilatkozatnak elveivel szemben. Adenauer azt hiszi, hogy a levegyezés kérdésében való meg egyezés megnyithatja az utat Németország kérdésének és Európa biztonságának megoldása

Nehru meglekintette Moszkvában a legújabb orosz repülőgépeket

Krisna Menon ma érkezik Washingtonba a formozai vizsály rendezése érdekében

Moszkva, (UP). — Nehru indiai miniszterelnököt tegnap kihallgatáson fogadta Klementij Vorosilov marsall, a Legfelsőbb Szovjet elnöke. A kihallgatásra elkísérte az indiai külügyminisztérium államtitkára, India moszkvai nagykövete és a nagykövetség első titkára.

Látogatásának harmadik napján az indiai miniszterelnök Moszkvát és környékét tekintette meg. Többek között megnézte a nagy moszkvai repülőteret, ahol megmutatták neki a Szovjetunió legmodernebb harci és utas szállító repülőgépeit. Nehru

— Szóbeli lakbértörvényre. A legfelsőbb bíróság tegnap hozott elvi döntésében kimondta, hogy szóbelileg kötött lakbértörvények törvényes erővel bírnak és bíróságnak jogában áll tanukat kihallgatni a szóbeli megállapodás részleteire vonatkozólag. Ezzel a felsőbb bíróság jóváhagyta a törvényesek döntését, amely visszautasította Jehudit Katinka és Mirjam Beckmann háztulajdonosok kérését, hogy távolítsák el lakásából H. G. Bondit, aki nem köztött írásbeli lakbértörvényt.

tesztcsenek, amely magában foglalja Nyugat-Németországot is.

A nyugati hatalmak, mint ismeretes, a legerélyesebben ellenzik Németország semlegesítését, amely ezt az állampont kikapcsolná a nyugat-európai védelmi szervezetből.

Washingtonban az a hír tartja magát, hogy az Egyesült Államok ellenkövetelésül fog fellépni az európai semleges államokk létesítésére vonatkozó szovjet-akcióra és azt fogja követelni, hogy a semleges blokkban vegyenek részt a kelet-európai kommunista államok is, amelyek jelenleg a Szovjetunió szövetségesei.

Mint mindig — ha GLOBUS-szal ír, jobban ír!

Három golyó-erősségben, az Ön választása szerint — a DW2 „csodátintával” töltve.

GLOBUS

HIREK

5715 Szíván 20., péntek
1955 június 10.
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 6.06
Tel-Aviv 6.24
Haifa 6.15

5715 Szíván 21., szombat
1955 június 11.
Hétfő: Jóhossú 2, 1-24
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 7.27
Tel-Aviv 7.22
Haifa 7.24

Földredobta és megtagadta 2 éves gyermekét. — Sámir telavivi járásbíró 15 napra a báj-jámi elme-eggyógyintézet pszichiatériájára felügyelet alá helyezte Ezra Ezrát, a Szájkj-Bétnáábárá lakóját, aki a földredobta és megtagadta két éves kisfiát. A vádirat szerint Ezra összevesszett a felségével és dühét a kisgyereken töltötte ki, akinek súlyos sérüléseket okozott. A rendőrség véleménye szerint alapos gyanúok van arra, hogy a bestális apa nem épelméjű.

AMIRÓL NEM SZOKAS BESZÉLNI
Eppen arról beszél Gergely Márta a „Világvárosi Regények” friss számában. A probléma is, a történet is érdekes és meggondolkodtató. Mint Gergely Márta minden írása. Azonkívül
KERESZTREJTVENY.
MINDEZ 150 PRUTAÉRT.

* Levice (Léva) és Vidéke. Mártírjaink emlékeztetőre június hó 14-én este gyujtunk mécses.

* Csak tudni kell holl! „Hadash”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadash” kölcsönkönyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájárkonutca ötvenkilenc.

* „ECJON” ívrit ulpán. 1955 július 7-én nyílik meg Jeruzsálemben az ország ulpánjainak „vátikja”, az „Ecion” ulpán. (Internátus). — Kezdő-, haladó- és továbbképzőosztályok. — Könyvelési és tisztviselői kurzus. — Utmutatás és segítség a beilleszkedéshez. — 5 hónapos tanítás 250.— fontért, oktatással és internátussal együtt. Az arra rászoruló tanulók 200.— font kölcsönt kapnak. Beiratkozás a Szocbnut irodáiban: Tel-Aviv, Alja-u. 49; Jeruzsálem, Alcharizi u. 12; Haifa, Hanamal-u.

* Az Izraeli Szemle első számát nagy siker koronázta. Mivel hamar elfogyott, most második kiadásban jelent meg két színben. Kapható minden kioszkban.

Elloptak két mikroszkópot. A csütörtökre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a Kupát Cholimnak a petách-tíkkal Rotschild utcában lévő laboratóriumába és onnan két mikroszkópot loptak el összesen 2000 font értékben. A rendőrség megindította a nyomozást.

Meghalt a házigazdával történt kávéházi veszekedésből. Baksami Jeruvi 55 éves telavivi kávéháztulajdonos, aki A. Cházán háztulajdonossal folytatott éles vitája során szerdán eszméletét veszítette, tegnap délelőtt meghalt a jaffai Donnolo-kórházban, anélkül, hogy magához tért volna. A veszekedés tárgya a Szabai utcában lévő kávéházért fizetendő bér volt. Cházán a rendőrség kihallgatás céljából őrizetbe vette.

* ZIMBONI TOVA férfinagykövete, T. A., Sheik kin utca 29. FÉRFIDIVAT-CIKKEK.

Kicsélt a mozgó taxiból. Pnina Feldman 7 éves kislány Párdész Rosenbaumtól, szerda délelőtt súlyosan megsebesült, amikor kicsélt egy mozgó taxiból, amelynek aajtaja hirtelen kinyílt. A lányt J. Tennenbaum, a taxi soffőre a tel-hásméri kórházba szállította, majd jelentkezett a rendőrségnek, amely jegyzőkönyvet vett fel az esetről és óvadék ellenében szabadlábra helyezte a soffört.

* Ha jó és nem hiányos könyvet akar olvasni, csak Sámuel kölcsönkönyvtárába érdemes beiratkozni Haifa, Herzlia 7. (udvar).

JÁMBOR FERENC VÁROSHAZI PROGRAMJA
A tel-avivi magyar jisiv, — pártállásra való tekintet nélkül — feszült érdeklődéssel várja Jámbor Ferenc városi programbeszédét, amelyet hétfőn este pontban 9 órakor tart meg a Tiferet kávéházban. Az előadás meg szervezése körül Jámbor Ferenc baráti köre fáradozik.

TOLTSE SZABADSAGAT a Balfour Hotelben BÁT JAM TEL. 9559. TUSZ ES MELEGVIZ MINDEN SZOBÁBAN

NE FELEJTSE EL MEGVENNI

AZ **UJ KELET** PARTONKIVÜLI NAPILAP

8 oldalas keddi számát

A gazdag tartalomról kiemeljük:
Kállay Miklós emlékiratait
Kaczér Illés regényét
A kitűnő Asszony-rovatot
Ezenkívül keresztretjvény, cikkek, színes riportok.

FIGYELEM!
Azok részére, akik valamilyen oknál fogva nem olvasták eddig rendszeresen Kaczér Illés nagyszerű regényét, az Uj Kelet kiadóhivatala hajlandó teljesen díjmentesen megküldeni az eddig megjelölt folytatásokat. — Az Uj Kelet minden olvasója levelezőlapon megrendelheti a folytatásokat június 15-ig.
A keddi lap ára változatlanul a hétköznapi ár:
100 pruta

12 Uj Kelet 1955 VI 10